

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16e JAARGANG

WOENSDAG 21 OCTOBER 1931

No. 825

20 OCTOBER 1931.

Ook deze week bleef de geldmarkt nog zeer stil. De vraag naar wissels blijft nog zeer gering, zoodat er van een discontomarkt eigenlijk niet gesproken kan worden. Aanvankelijk konden enkele posten voor 27/10 à 2½ pCt. worden ondergebracht, maar daar het aanbod van wissels langzamerhand wat toenam, werd het steeds moeilijker om regelmatig plaatsing te vinden. Vooral Woensdag was de vraag uiterst klein en stond de handel vrijwel stil. Later kwam er weder eenige vraag, echter alleen tot hoogere rente, zoodat deze allengs steeg tot 2½ à 2¾ pCt. De prolongatierente onderging weinig verandering. In het begin der week werd een paar maal 3¾ pCt. genoteerd, daarna regelmatig weder 3 pCt. Callgeld was veel ruimer, maar daar de vraag meestal ontbrak, konden slechts enkele posten plaatsing vinden voor ¾ pCt., later ook wel ½ pCt.

* * *

De Minister van Financiën heeft een inschrijving opengesteld op schatkistpapier op 26 October a.s. Aangeboden worden drie- en zes-maandspromessen, 3½ pCt. jaarbiljetten en verder 4 pCt. biljetten met een looptijd van 3, 4 en 5 jaar, alles tezamen tot een totaal bedrag van f 125 millioen.

* * *

De binnenlandsche uitzettingen op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijken te zijn toegenomen met f 3,2 millioen, waarvan op rekening komt van den post binnenlandsche wissels f 1,4 millioen en op rekening van de beleeningen f 1,8 millioen. De post papier op het buitenland vertoont een daling van bijna f 700.000; daarentegen namen de diverse rekeningen onder de activa der Bank toe met f 1,6 millioen. Zoowel de voorraad gouden munt, als de voorraad gouden muntmateriaal vertoont een vermeerdering, welke resp. f 1 millioen en f 11,4 millioen groot is, zoodat de totale toeneming van den goudvoorraad f 12,4 millioen bedraagt. Het in het buitenland liggende gedeelte van den goudvoorraad steeg met f 2,6 millioen.

Aan de passiefzijde van de balans geeft de biljetten-circulatie een teruggang te zien van ruim f 10 millioen. Het saldo in rekening-courant van het Rijk blijkt met f 10,6 millioen te zijn vermeerderd; de toename voor de saldi in rekening-courant van anderen bedraagt f 15,6 millioen, waarmede deze saldi tot f 170,5 millioen zijn opgelopen. Het beschikbare metaalsaldo is gestegen met f 5,7 millioen; het dekingspercentage is op ruim 68 pCt. blijven staan.

* * *

De afgelopen week was de stemming op de wisselmarkt betrekkelijk kalm. Het Pond fluctueerde slechts weinig en bewoog zich hoofdzakelijk tusschen de 9.50 en 9.60; slot 9.55. Dollars fluctueerden tusschen de 2.46 en 2.47; slot 2.4630, eerder brief. Dollars noteerden in Londen de geheele week ongeveer 3.87. Marken schommelden zeer, meermalen meer dan 2½ pCt. per

dag. De laagste koers, die bereikt werd, was 55.10, de hoogste 57.85; slot 57.40. De Fransche Franc ging weder met den Dollar op en neer; de prijs bleef ca. 9.70 (Ponden tegen Francs 98½). Belga's met weinig zaken 34.62½. Zwitsersche Franken bewogen zich om de 48.35. Lires 12.65. Voor Oostenr. Sch. was de stemming aanvankelijk wat beter en konden er weder enkele zaken worden afgesloten; koers ca. 32.50, tenslotte iets flauwer. Tsjecho Kronen ca. 7.30. Scandinavische wissels lager; Kopenhagen 54.25, Oslo 54.— en Stockholm 57.25. In Peseta's ging weinig om, de koers bewoog zich tusschen de 22 en 22.50. Ook in Finsche Marken werd er op het verlaagde koerspeil weder wat gedaan; de prijs is nu ca. 5.—. Zloty's 27.65. Z.-Afrik. Ponden 11.85—12.—. Vast waren aanvankelijk de Argentijnsche Pesos, die tot 57.50 opliepen. Later viel het moeilijker zaken te doen, daar men den invloed van de nieuw ingevoerde deviezen-bepalingen nog niet voldoende kon peilen. Canada Dollars 2.15—2.20.

De belangstelling op de termijnmarkt blijft, wat de Ponden betreft, betrekkelijk gering, wat men uit het geschrijf in de dagbladen niet zou opmaken. De marge is voor een en drie maanden nog steeds iets onder resp. boven pari. Dollars op een en drie maanden waren sterk aangeboden op koersen, die varieerden van 20 tot 50 punten voor één maand, en 1.30 en 2.— punten voor drie maanden onder den kassa-prijs natuurlijk. Vraag was er voor Zwitsersche Franken op termijn, waaraan slechts moeilijk is te voldoen. Fransche Francs werden eveneens gezocht op drie maanden.

De vraag naar Dollarbiljetten heeft thans opgehouden; daarentegen worden deze biljetten thans sterk aangeboden. Waar thans Dollars van dag tot dag bijna niet en dan alleen zeer duur te krijgen zijn, is het heel moeilijk deze Dollarbiljetten te plaatsen. Dollar-cheque is dientengevolge ook veel lager geworden; de marge tusschen cheque en kabel is thans ½ c. en meer. Voor goud in baren en munten bestaat nog steeds vraag, hoewel de animo wel wat geringer is geworden.

LONDEN, 19 OCTOBER 1931.

Daar de Depositobanken er sedert 21 Sept. op uit zijn om het de markt zoo gemakkelijk mogelijk te maken, blijft de geldmarkt ruim en zijn ook de omzetten beduidend geringer. Uit den aard der zaak is er daarom niets speciaals te vermelden, daar de Lond. geldmarkt door den veranderden status van het Pond natuurlijk binnen engere grenzen is teruggedrongen.

Ook in de discontomarkt zijn de zaken stil en de omzetten klein. De discontohuizen hebben over het algemeen hun portefeuilles ingekrompen. De depositobanken blijven nog koopers van korte wissels.

Bankaccepten noteeren 5%—¾. Schatkistpromessen werden Vrijdag à 5½ pCt. toegewezen. De deviezenmarkt is kalm; de prijzen kunnen weder wat scherper gesteld worden.

De aandacht is nu sterk gecentraliseerd op de aanstaande verkiezingen. Het vertrouwen groeit, dat het „Nationale Gouvernement" met een ruime meerderheid zal worden gekozen.

DE LABILISATIE VAN HET ECONOMISCH LEVEN EN DE MIDDELEN TER BESTRIJDING; DE NOODZAKELIJKHEID VAN EEN WERELDGRONDSTOFFENVALUTA.

I.

Deze crisis, die alle vorige overtreft in hevigheid en langdurigheid en die tot dusver geen enkel symptoom vertoont, dat op de nadering van beterschap wijst, dwingt ons met den grootsten ernst en onbevangeheid na te gaan, welke omstandigheden een bloeitijdperk als dat van de jaren 1927—'29 vrijwel plotseling in een periode van den grootsten rampspoed konden doen omslaan.

Er zijn politieke oorzaken; er zijn economische oorzaken; er is een voortdurende wisselwerking tusschen beide, maar de zuiver economische oorzaken zijn zoo belangrijk, dat zij alleen reeds voldoende zijn om de draaikolk, waarin de economische ontwikkeling thans is geraakt, te verklaren — en daarmee tevens den weg aan te geven ter ontcoming.

Het economisch leven van de laatste anderhalve eeuw, en in het bijzonder dat van de laatste tien jaar, wordt gekenmerkt door een *steeds toenemende labilisatie* — hetgeen alleen reeds hieruit blijkt, dat de literatuur over en de pogingen tot *stabilisatie* nimmer zoo talrijk zijn geweest als thans.

Toch ontbreekt het in deze literatuur veelal aan een scherpe omschrijving van hetgeen met de begrippen labilisatie en stabilisatie precies wordt bedoeld. Wij vinden deze omschrijving wel in de mechanica, die van oudsher een scherp onderscheid maakt tusschen labiele en stabiele evenwichten.

Een evenwicht, dat wil zeggen een bepaalde toestand van rust of van gelijkmatige beweging, is *stabil*, indien elke afwijking van dien evenwichtstoestand, door welke oorzaak ook teweeg gebracht, krachten in het leven roept, die naar den oorspronkelijken evenwichtstoestand teruggedrijven.

Een evenwicht is *labiel*, indien een afwijking van dien evenwichtstoestand krachten doet ontstaan, die van den oorspronkelijken evenwichtstoestand afdrijven — naar een geheel nieuwen toestand.

Het klassieke evenwicht tusschen vraag en aanbod wordt in de theoretische economie vrijwel steeds gedacht als een stabiel evenwicht. Men neemt aan, dat vermindering van de vraag, dus vermindering van den geboden prijs, tot vermindering van aanbod leidt. Deze vermindering van aanbod bevat in zichzelf een tendens tot prijsverhooging (hier is de, de oorspronkelijke afwijking tegenwerkende kracht), zoodat op een slechts weinig lager prijsniveau een nieuw evenwicht tusschen aanbod en vraag tot stand komt.

Indien evenwel vermindering van den, door de vraag geboden, prijs niet tot minder, maar tot meer aanbod leidt, dan zou dit gevolg de oorzaak versterken, opnieuw prijsdaling teweeg brengen, opnieuw vermeerdering van aanbod wakker roepen en het gevolg zou zijn, dat het prijsniveau catastrophaal in elkaar stortte om tenslotte aan te landen op een peil, zonder eenig verband met het nog kort tevoren bestaande. Het evenwicht tusschen vraag en aanbod in het laatste geval was labiel.

Men herkent in het bovenstaande reeds onmiddellijk het prijsbeloop, dat optreedt in markten, waarboven een groote voorraad hangt, zooals in het bijzonder bij de grondstoffenmarkten tegen het einde der hausse het geval is. Zoodra bij koopers de twijfel ontstaat of het bestaande niveau wel gehandhaafd kan worden, en de vraag dientengevolge ook slechts een weinig verslapt, gaat deze twijfel zich ook meedeelen aan enkele verkoopers, het aanbod wordt dringender; de prijs daalt snel, de vraag trekt zich geheel terug; het aanbod is overweldigend: het geheele prijsniveau stort in.

Tot welke grens? Tot het oogenblik komt, dat de koopers, die wel aan een groote daling, maar niet aan een catastrophale ineenstorting gelooven, weer in

INHOUD.

Blz.

DE LABILISATIE VAN HET ECONOMISCH LEVEN EN DE MIDDELEN TER BESTRIJDING; DE NOODZAKELIJKHEID VAN EEN WERELDGRONDSTOFFENVALUTA I door Prof. Dr. Ir. J. Goudriaan Jr.	922
Oplossing der crisis in de wereld-petroleumindustrie? door Dr. W. Mautner.....	926
De Rijksmiddelen	930
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Hindoe-Moslem-tegenstelling door Prof. P. Geyl	931
De brandstoffencrisis in Sovjet-Rusland door Prof. B. Brutzkus.....	931
AANTEKENINGEN:	
De landbouwcrisis	932
Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek	933
MAANDOIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	934
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	934—940
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

groeten getale komen opdagen en meenen, dat het oogenblik van „koopjes halen” daar is; complementair daarmee trekken de optimistische verkoopers, die altijd wel geloofd hebben, dat het zoo een vaart niet loopen zou, zich snel uit de markt terug. Er komt een kleine opleving, maar het is niet meer dan een „Atempause”. De voorraad hangt immers nog steeds dreigend boven de markt. De bedachtzame verkoopers zijn wantrouwend geworden, zij willen profiteeren van de tijdelijke hausse en komen gretig in de markt, maar wantrouwen bestaat ook aan de zijde van de koopers; zij trekken zich schielijk terug, zoodra de markt weer teekenen van daling vertoont: de catastrophale daling begint opnieuw.

Hoe lang dit spel zich herhaalt? Tot welk niveau de prijs uiteindelijk omlaag stort? Zoolang de onverkoopbare voorraad boven de markt hangt, zal de daling aanhouden: zij heeft slechts één limiet: het absolute nulpunt. Indien gij wilt een limiet, die iets hooger ligt: het prijsniveau, waarop tarwe aantrekkelijk wordt als stookmateriaal en koffieboonen of rubber geschikt zijn voor terreinophooging.

Het verschijnsel van de plotselinge ineenstorting doet zich nooit in één markt alleen voor. Zoolang andere markten nog stijgen, verleenen deze door haar stijging steun aan de bedreigde markt, die daardoor uiterlijk stijgt, maar innerlijk steeds zwakker wordt: speculatieve voorraadvorming bij koopers, prikkeling tot nieuwe productie.

Optimisme kweekt optimisme; pessimisme kweekt pessimisme.

De labiele, emotioneele psychologie van de massa (de massa der koopers, de massa der verkoopers) versterkt en accentueert het labiele karakter, dat deze, door voorraad bedreigde markten reeds uit zuiver objectief gezichtspunt bezitten. Eerst wanneer alle of althans de meerderheid der markten technisch verzwakt is, treedt de algemeene ineenstorting in. En zooals de stijging in de eene markt de stijging in de andere heeft ondersteund, versterkt nu de daling in markt A de daling in markt B.

De synchrone omslag van de labiele evenwichten is het kenmerk van de algemeene crisis en van de algemeene hausse.

De synchronisatie is een oneindig grooter kwaad dan de omslag van elk der evenwichten op zichzelf, want de synchronisatie maakt het onmogelijk, dat de eene markt de helpende hand toesteeft aan de andere; zij sleuren elkaar mee in plaats van elkaar te steunen.

De markten zijn in den loop der hausse als „ange-seilte” bergbeklimmers op een steeds steiler wordende helling: in het begin wordt de val van een enkeling door de massa der overigen opgevangen; aangeland op het steeds steiler geworden deel van de helling vallen er een aantal tegelijk en sleuren al de overigen, die steeds wankeler zijn komen te staan, mede.

Waarom werken de krachten van het stabiele evenwicht dan niet? Waarom heeft de prijsdaling geen toeneming van de vraag, geen afname van het aanbod tengevolge en brengt dusdoende zichzelf tot staan?

Toeneming van de vraag is niet alleen een functie van den prijs, maar ook van den tijd. Zelfs al zou het waar zijn, dat de vraagkromme van de meeste grondstoffen een groote mate van elasticiteit vertoonde, dus een sterke toeneming van de consumptie bij lage-eenheidsprijs (bij een groot aantal grondstoffen: broodgraan, vele metalen e.d. is dit stellig niet het geval), dan heeft deze daling van prijs geruimen tijd noodig om nieuw verbruik in de markt te brengen. Niemand is conservatiever dan de finaalconsument. Er is veel opvoeding, er is veel en langdurige reclame voor noodig om de massa der consumenten ertoe te krijgen grotere hoeveelheden van een bekend product te verbruiken dan zij tot dusver gewend waren; het aanwerven van nieuwe consumenten geschiedt nog veel trager.

De snelheid van prijsval, mede als gevolg van onze verbeterde markttechniek en beter inzicht in het marktbeloop, is zoo groot, dat zij door deze zeer langzaam werkende kracht bij lange na niet kan worden opgevangen.

Waarom treedt dan geen afname van het aanbod in? Omdat de prijsopbouw in elk der ondernemingen het voor den producent vaak minder nadeelig maakt juist in tijd van lage prijzen zijn productie op te voeren of althans te handhaven dan deze in te krimpen. Men hoeft volstrekt niet aan te nemen, dat hij zoo dom of kortzichtig is om niet te begrijpen, dat hij daarmee het algemeene prijspeil verder bederft. Hij ziet dit vermoedelijk in het algemeen zeer wel in, maar kan toch niet op eigen kracht tot productiebeperking besluiten, omdat dit besluit onmiddellijk en met zekerheid zijn nadeel vergroot tegenover de zeer geringe kans op beterschap in de toekomst; een beterschap, die alleen optreedt als anderen zijn voorbeeld volgen.

Maar hoe meer ondernemers zichzelf zouden opofferen door individueele productiebeperking, hoe minder reden er voor de overige is om dit ook te doen. Individueel uitgevoerde productiebeperking betekent dus opoffering van dengene, die haar toepast ten bate van hem, die haar niet toepast.

Maar de economie leert ons toch, dat er grensproducenten zijn; elke hernieuwde prijsdaling schakelt nieuwe aantallen grensproducenten uit.

Inderdaad; maar dat beteekent nog volstrekt niet, dat daarom de totale productie daalt.

Een eeuw of anderhalve eeuw geleden, in den tijd, dat Adam Smith en Ricardo hun evenwichtstheorieën opstelden, was de concrete opbouw van de prijsstructuur in een bepaalden bedrijfstak geheel anders dan thans, met name in de grondstoffenproduceerende bedrijven, het geval is. Het is waarschijnlijk, dat de verschillen in kostprijs tusschen de zich snel ontwikkelende ondernemingen toen veel grooter waren dan nu; de algemeene bekendheid van onze technische methoden leidt tot sterkere nivelleering. En het is volkomen zeker, dat de invloed van de vaste kosten in den kostprijs (rente, afschrijving, salarissen van leidend en toezichthoudend personeel; encadreering van de geheele organisatie) toen aanzienlijk kleiner was dan nu.

Een beeld van den afzonderlijken en gecombineerden invloed van deze beide factoren vindt men in de navolgende 4 figuren.

Langs de horizontale lijn zijn de verschillende producenten uitgezet, in volgorde van toenemenden kostprijs. Eenvoudigheidshalve is dit beloop voorgesteld door een rechte lijn (in werkelijkheid vermoedelijk een Quêteletkromme); onder deze kostprijlijn is telkens aangegeven de corresponderende lijn der grensprijzen (soms der variabele kosten); de marge tusschen beide geeft dus aan de vaste kosten. Een producent zal — alle bewegingen op korten termijn ge-

dacht — eerst ophouden te produceeren wanneer het prijsniveau gedaald is tot beneden zijn grensprijs.

Fig. 1 (vaste kostenbestanddeel klein, kostprijzen der verschillende producenten sterk verschillend), typeert nu de vroegere verhoudingen. Een prijsval van $A_1 F_1$ tot $B_1 E_1$ beteekent dus uitschakeling van de producenten $E_1 F_1$; het resteerende deel $E_1 D_1$ ziet zijn winstmarge verkleind, maar blijft in overgroote meerderheid winstgevend doorproduceeren. Betrekkelijk geringe prijsdalingen worden onmiddellijk opgevangen door nieuwe uitschakeling; het overblijvende deel blijft in meerderheid winstgevend. Er is een sterk stabiliseerende werking. Het is de weldadige, physiologische functie van prijsdaling op het economisch organisme: de productie, telkens beperkt, wordt in de goedkoopst produceerende ondernemingen voortgezet.

Vergelijk dit nu met het andere uiterste afgebeeld in fig. 4 (vaste kostenbestanddeel groot, kostprijzen weinig verschillend), dat de sterk gemechaniseerde industrieele en agrarische grondstoffenproductie typeert.

De prijsdaling is nu reeds onmiddellijk veel groter; er is een vrijwel plotselinge instorting over het aanzienlijke vaste kostenbedrag van den grensproducent. Maar het in functie blijvende deel produceert niet meer winstgevend. *De geheele bedrijfstak werkt met verlies. En ondanks dit verlies is bij de in werking blijvende ondernemingen geen sterke prikkel tot productiebeperking*: integendeel er is een sterke prikkel tot uitbreiding van productie, want uitbreiding van productie beteekent, zolang het prijsniveau nog boven den grensprijs van de betrokken onderneming ligt, verbetering van de vaste kostendekking. Van een normale physiologische functie der prijsdaling is geen sprake meer: *de geheele toestand van den bedrijfstak is pathologisch en kan dit geruimen tijd blijven*.

Fig. 2 en 3 stellen overgangsvormen voor, welke aantoonen, dat ook zelfs onder minder ongunstige omstandigheden geheele bedrijfstakken verliesgevend kunnen worden en desondanks hun productie voortzetten en misschien uitbreiden, d.w.z. de onverkoopbare voorraden vermeerderen, de markt verder demoraliseeren en tenslotte bijdragen tot de algemeene débacle, waarvan wij getuigen zijn.

Het is trouwens niet eens noodig, dat er vermeerdering van productie plaats vindt; het ontbreken van een sterken prikkel tot beperking treft immers samen — met name in de markten van metalen, textielgrondstoffen, rubber, enz. met een sterk verminderde vraag. Een vraag, die terugloopt en omdat de finale consumptie stukt en omdat in de dalende markt de speculatieve voorraden tot het laatste worden opgebruikt, vóórdat men bijkoopt en omdat de technische noodzakelijke tusschenvoorraden, door de productiebeperking in de bedrijven, die eindproducten voortbrengen, snel terugloopen.

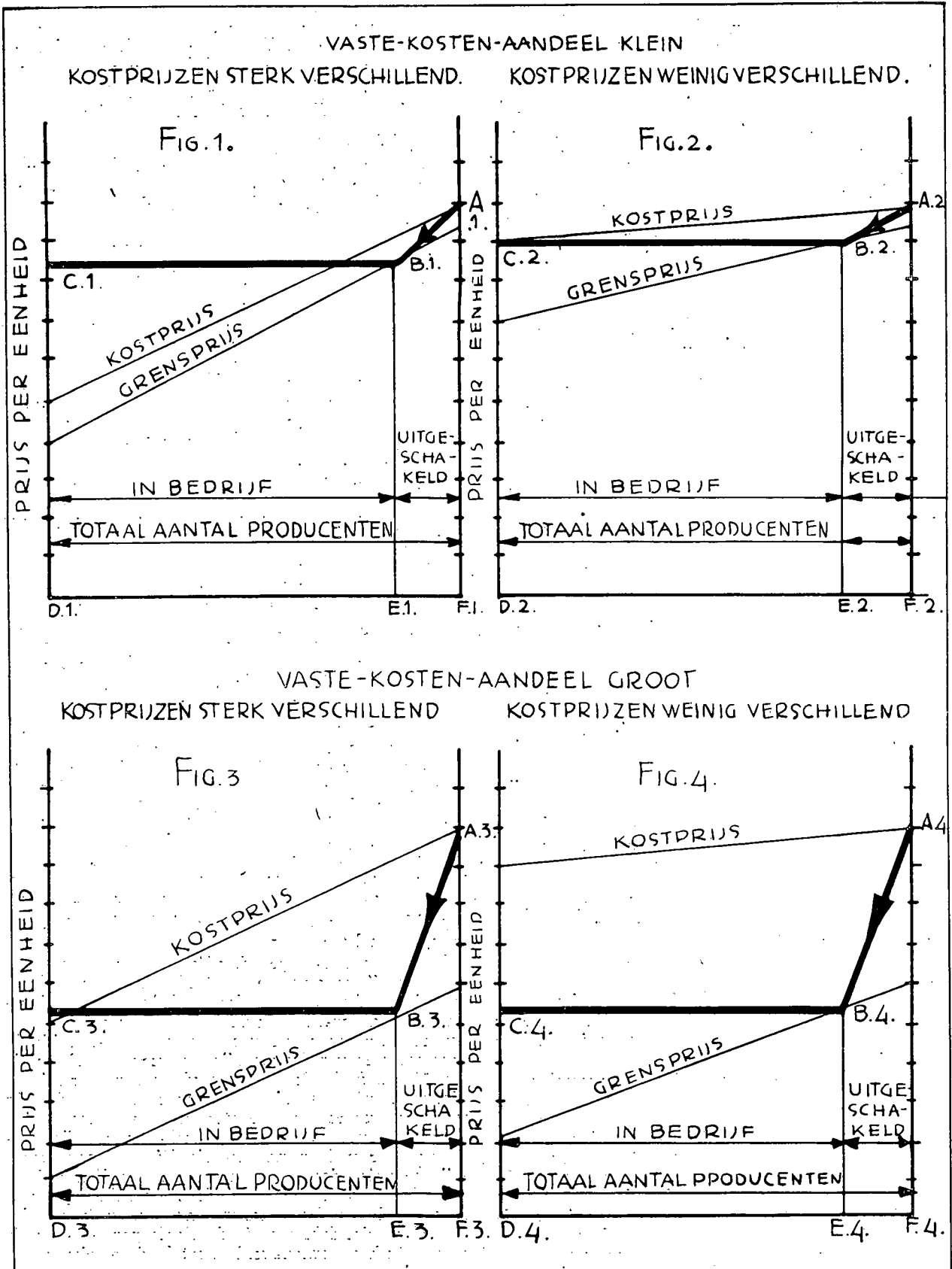
Is het voor den grondstoffenproducent practisch niet mogelijk op eigen kracht tot beperking van voortbrenging te komen, voor den producent van eindproducten is dit wel het geval. Hij heeft voor zijn merkenartikelen een eigen markt, min of meer duidelijk gedemarceerd van die van zijn concurrenten. De crisis van 1920/1921 heeft hem geleerd, voor zoover hij het niet reeds wist, dat hij deze eigen markt nauwkeurig moet analyseeren, de grootte van de vermoedelijke verkoopen vooruit moet leeren schatten en zijn productie daar snel en nauwkeurig bij moet aanpassen. Hij heeft zich deze kunst min of meer volledig eigen gemaakt: overproductie in de massafabricage van automobielen, radiotoestellen, enz., dus zelfs van die artikelen, wier fabricage in de afgelopen hausse zich ontzaglijk heeft ontwikkeld, komt in deze crisis practisch niet voor.

Maar des te erger is de terugslag op de vraag naar

grondstoffen. Want wanneer de marktanalyse er ons op wijst, dat de verkoop zal dalen met 20 pCt. en er liggen bij een omzet van 100 eenheden per jaar 25 eenheden voorraad tusschen productie en verkoop, dan dient deze voorraad eveneens met 20 pCt. te dalen, dus gebracht te worden op 20; de productie moet dus dalen 1e. met 20 pCt. wegens daling van den verkoop; 2e. met 5 pCt. wegens daling van de voorraden, (aannemende, dat deze daling van den tusschenvoorraad

zich in één jaar tijds voltrekt), dus in totaal met 25 pCt.

Volgt men zoo de productie stroomopwaarts, dan blijkt elke tusschenvoorraad een versterkte daling op den onmiddellijk voorafgaanden trap van productie uit te oefenen. Een teruggang van den verkoop aan den consument met 20 pCt. leidt dus in een schema met slechts drie tusschenvorraden elk van 25 (drie maanden voorraad inclusief zeilende en rollende zen-

dingen) tot een vermindering van de vraag naar grondstoffen met 39 pCt.

Hetzelfde verschijnsel in omgekeerde richting heeft zich natuurlijk ook afgespeeld in de voorafgaande hausse.

Onderstaand getallenschema geeft een beeld van het verloop over vier jaar.

	1e jaar	2e jaar	3e jaar	4e jaar
Verkoop aan het publiek	100	120 ¹⁾	100	80
Voorraad eindproduct	25	30 (+5)	25 (-5)	20 (-5)
Productie eindproduct	100	125	95	75
Voorraad halffabrikaat	25	31 (+6)	24 (-7)	19 (-5)
Productie halffabrikaat	100	131	88	70
Voorraad grondstof ..	25	33 (+8)	22 (-11)	17,5 (-4½)
Technische vraag naar grondstof	100	139	77	66,5

¹⁾ De tusschen haakjes geplaatste cijfers geven de vermeerdering of vermindering van den tusschenvoorraad aan, die op de onmiddellijk voorafgaande productie terugwerkt.

Uit deze tabel blijkt dus, dat een beweging van den verkoop volgens de getallen 100, 120, 100, 80 (een schommeling dus van 1 op 0,67, gemeten tusschen top en dal), een beweging van de technische vraag naar grondstoffen veroorzaakt van 100, 139, 77 en 66,5 (een schommeling dus van 1 op 0,48 gemeten tusschen top en dal).

De schommelingen in de eindconsumptie planten zich dus in aanzienlijk versterkte mate voort naar de grondstoffenproductie.

De versterkingsfactor is grooter: 1e. naar mate het aantal tusschenvorraden grooter is; 2e. naar mate de grootte van elk dezer voorraden, gemeten in procenten van het jaarverbruik, grooter is; 3e. naar mate deze voorraden strikt rationeel worden beheerd, d.w.z. steeds zoo snel mogelijk beperkt tot het technisch toelaatbare minimum.

Deze versterkingsfactor heeft dus de neiging in den loop der technisch-economische ontwikkeling toe te nemen: de sub 3 genoemde factor wordt immers in zijn uitwerking nog versterkt door de toenemende verticale bedrijfsconcentratie; daarnaevens leidt de toenemende internationalisatie van de voorziening met eindproducten ertoe, dat de totale tusschenvorraden — in laatste instantie bepaald door de totale transport- en wachttijden op internationale trajecten — toenemen.

Men behoeft dus den invloed van de speculatieve voorraadhouding volstrekt niet te hulp te roepen om te kunnen verklaren, dat een betrekkelijk geringe teruggang in de consumptie reeds leidt tot sterken achteruitgang in de vraag naar grondstoffen. Het conjunctuurrisico wordt door de fabricage der eindproducten voor een goed deel afgewenteld op de fabricage van grondstoffen.

Individuele restrictiepolitiek kan, zooals boven werd betoogd, hiertegen niet worden toegepast. Ligt er dan baat in collectieve restrictie? Collectieve restrictie heeft alleen zin, indien alle producenten zonder uitzondering meedoen; anders ontstaat het verschijnsel, dat de outsiders eerst op de opofferingen der contractanten parasiteren om deze vervolgens nutteloos te maken. Collectieve restrictie moet dus haar sluitsteen vinden in een door overheidssanctie van elk der productielanden gegarandeerd productieprogramma; zij moet gebaseerd zijn op de volstreekte zekerheid, dat elk dier landen niet meer dan een bepaald quantum in een bepaald tijdvak op de markt zal brengen. De staatsorganen en de publieke opinie zijn voor algemeene toepassing van de collectieve restrictie niet rijp. Men vraagt zich — overigens niet ten onrechte — af wat de gevolgen van deze organisatie zouden zijn, indien een tijdperk van voorspoed terugkeerde en is beducht, dat dan door de grondstoffenproducenten

wel eens dubbel en dwars teruggehaald zou kunnen worden hetgeen hen nu ontging.

Maar ook al zou voor een bepaald artikel na overwinning van alle particuliere, bedrijfseconomische belangen, die zich tegen restrictie verzetten (zie boven) een bepaald schema tot stand komen — dan is daarmee het prijsbederf volstrekt nog niet opgeheven. De tinrestrictie, het plan Chadbourne voor de suikerproductie zijn daar om te bewijzen, dat ondanks de beperkende bepalingen de prijsval verder en verder is gegaan. Men heeft immers de dreiging van de voorraden boven de gedemoraliseerde markt niet weggenomen. Men heeft credieten gegeven om de voorraden hier en daar wat langer te kunnen ophouden. Dit zijn uitermate riskante credieten. Want zolang de internationale hoeveelhedspolitiek niet gevolgd is door internationale prijspolitiek — en wie acht deze in afzienbaren tijd voor een groot aantal artikelen mogelijk en wenschelijk? — zal het prijsniveau van dag tot dag practisch ongelimiteerd kunnen achteruitgaan en ook het soliedste crediet slecht maken.

Dit is dus het beeld van den tegenwoordigen toestand:

Grondstoffenmarkten in volledige ontreding, die noch door de eigen kracht der ondernemers, noch door collectieve samenwerking, noch door partiële, en uit den aard der zaak tijdelijke credietverleening kunnen worden gered.

Een aandelenmarkt, die aanvankelijk door overspeculatie, maar weldra door het onrendabel worden der ondernemingen ongelimiteerd daalt. Wat is de waarde van een aandeel in een onderneming, die verlies maakt en waarvan men in afzienbaren tijd geen kans ziet dit verlies te doen ophouden? Het absolute nulpunt is ook hier de eenige vaste grens.

Een credietmarkt, waarop alle credieten, die gedekt zijn (waren) door goederen, slecht zijn geworden en waartoe geleidelijk de noodlottige waarheid doordringt, dat daarmede *alle* credieten slecht zijn geworden; de credieten op geldvorderingen berusten immers uiteindelijk — bij een volgenden debiteur — steeds op goederenbezit.

Een arbeidsmarkt met loondaling en een snel stijgend aantal werklozen; de daling van de consumptie neemt grotere afmetingen aan — de vicieuze cirkel is gesloten: nieuwe krachten tot daling van grondstoffenprijzen zijn in het vooruitzicht.

En in dat alles is geen enkel centrum, waarvan tegengestelde of zelfs maar remmende krachten uitgaan. Het tijdperk van de verschillende conjuncturen in de verschillende landen is voorbij: *de conjunctuurbeweging over de geheele wereld is gesynchroniseerd*. Eilanden van in zichzelf gesloten huishoudingen, die zich aan de algemeene beweging kunnen onttrekken; onontgonnen gebieden buiten den maalstroom, waar het kapitaal, dat er wel is, maar zich niet buiten de deur waagt, werkzaamheid zou kunnen vinden — dit alles is niet meer aanwezig of quantitatief zoo onbelangrijk geworden tegenover het groote geheel, dat er geen werkelijke invloed meer van kan uitgaan. Californië, Zuid-Afrika, wier ontsluiting de groote depressieperioden van 1840 en 1880 beëindigde — zij kunnen niet voor een tweeden keer worden ontdekt.

De beangstigende vraag, die zich ook aan den nuchtersten en koelbloedigsten beschouwer van het economisch leven moet opdringen is: Waar is van deze depressie het eind? En hoe zal de wereld er dan uitzien? Hoeveel welvaart, hoeveel levensgeluk, hoeveel ontwikkelingsmogelijkheid, hoeveel menschenlevens zullen dan zijn vernietigd?

En daarnaast de vraag: Was dit alles noodig? Was dit alles onvermijdelijk? Was het onvermijdelijk om de welvaartsperiode 1927-'29 te doen volgen door den diepen val van '30, '31 en...?

Men zegge niet, dat de welvaart van de afgelopen periode niet reëel was, dat het schijnrijkdom is geweest. Het was een zeer tastbare welvaart: de mannen hadden werk en een in koopkracht regelmatig stijgend loon; de vrouwen hadden geld om kleding en huisraad te koopen voor het gezin; nieuwe woningen werden gebouwd, ruimer en beter dan de oude.

En wij hebben in dien tijd niet ingeteerd op onze rijkdommen. Ons productie-orgaan is nog hetzelfde als twee jaar geleden; onze fabrieken en onze organisaties zijn nog paraat; zij zijn beter geworden door een rücksichtslos toegepaste rationalisatie; grondstoffen zijn in overvloed aanwezig.

Grondstoffen zijn tegen spotprijzen te koop; alle grondstoffen zijn te koop ver beneden haar gemiddelden kostprijs. Het tegenwoordig grondstoffenpeil beteekent den ondergang van de grondstoffenproducenten, niet van enkele, maar van alle. De lage graanprijs is de ondergang van Argentinië, Canada en van geheele gebieden van de Vereenigde Staten; de lage koffieprijs is de ondergang van Brazilië; de lage katoenprijs bedreigt Egypte, Britsch-Indië en het Mississippigebied; de lage tinprijs beteekent de ontwrichting van Bolivia; de suikerprijs bedreigt Cuba.

De prijsdaling 1929—'31 is veel ernstiger en veel pathologischer dan die van 1920—'23. Toen was het voor een groot deel het loslaten van extra winsten; thans snijdt de prijsdaling ver in de zelfkosten, in die mate, dat zij door rationalisatie niet meer op korten termijn kan worden achterhaald.

Dit is dus de kwaal: dat algemeene overvloed onder de tegenwoordige omstandigheden een algemeenen prijsval teweeg brengt, die eerst de individueele producenten, dan de staten die zij bewonen, tot ondergang brengt en in dezen val ook de rest van de wereld, die crediteur en leverancier van deze landen is, meesleept.

Dit is het gevaar: dat deze maalstroom, eenmaal op gang gebracht, zichzelf bekrachtigt en versnelt — en dat de krachten, die uiteindelijk het evenwicht tusschen kosten en verkoopprijs herstellen, eerst zullen gaan werken, nadat de ondergang of de depravatie van duizenden en millioenen een voldongen feit is geworden.¹⁾

Hoe kan dit synchronisme van de prijsbeweging worden doorbroken?

Het zal alleen doorbroken kunnen worden, indien men de werkelijke rijkdommen der menschheid weet te redden van een devalorisatie, — die niets te maken heeft met werkelijke daling van productieprijzen of werkelijke daling van gebruiksnuttigheid, maar die alleen een mechanisch gevolg is van de techniek der vrije prijsvorming in perioden van tijdelijken overvloed.

Een van de middelen tot redding — een van de middelen, die ook in de toekomst deze algemeene, stormachtige devalorisatie voor goed en automatisch zal voorkomen, is het aanwenden van den grondstoffschat der menschheid, *naast het goud*, als dekking voor de biljettenuitgifte der circulatiebanken.

(Slot volgt.)

Prof. Dr. Ir. J. GOUDRIAAN Jr.

OPLOSSING DER CRISIS IN DE WERELD-PETROLEUM-INDUSTRIE?

Op een begin September in „The Petroleum Times” gepubliceerde beschouwing inzake den kritieken toestand der wereld-petroleumindustrie laat de schrijver van bedoeld artikel, Ir. J. B. Aug. Kessler, Directeur van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Mij., thans een uitvoerig *plan tot oplossing van de tegenwoordige problemen* in de internationale petroleumindustrie volgen²⁾, hetwelk niet alleen om de

¹⁾ Het is de tekortkoming van de theorieën over het verband tusschen geldomloop en goederenprijzen, dat zij alleen met deze evenwichten-op-den-langen-duur rekening houden; de cyclische schommelingen worden door hen niet verklaard; zij spelen zich af binnen de grens van onnauwkeurigheid, die deze theorieën laten voortbestaan.

²⁾ „Solution of the World Oil Crisis”. — „Definite inter-

positie van den schrijver, maar ook wegens het gehalte van zijn eerste artikel, doch bovenal wegens het belang van de behandelde stof — het betreft immers de redding eener industrie, waarin volgens taxaties waarschijnlijk f 40 à 43 milliard is vastgelegd — ook buiten den kring van de naast-betrokkenen en zelfs buiten dien van de geheele industrie aanspraak maken mag op opmerksaamheid.

I.

Het plan.

Het plan, waarvan het weergeven in uittreksel het eerste deel van dit artikel vormt, terwijl het tweede aan de critiek zal worden gewijd, gaat uit van de volgende praemissen:

Hoewel alleen reeds een inkrimping van de wereldproductie ongetwijfeld een verbetering van den toestand tengevolge zou hebben, blijft een dergelijke maatregel toch onvoldoende, zoolang door het voortzetten van de bedrijvigheid bij het boren nieuwe potentiële productie wordt geschapen. Een beperkingsplan zonder meer zou derhalve in het gunstigste geval een „gewapende wapenstilstand” zijn. Daarom is een *boorverbod* of minstens een belemmering van het boren noodzakelijk. Voorts: slechts een regeling, welke de geheele wereld omvat, kan bevredigend werken, doch op grond van zijn kennis inzake de verhoudingen in de petroleumindustrie meent de schrijver, dat juist zulk een alomvattende regeling, waarschijnlijk wegens verschil van meening omtrent de aan elk der deelnemers te vergunnen maximale productie, onmogelijk zal zijn te verwezenlijken.

Intusschen, aldus zegt de schrijver, is voor een regeling van de wereldproductie eigenlijk slechts de *samenwerking van drie landen* vereischt: van de Vereenigde Staten, Venezuela en Roemenië. Een volgens den aard der producerende landen opgestelde classificatie maakt het hem mogelijk, dit te motiveeren:

1. Landen, welker productie geheel of grootendeels door een of twee groote maatschappijen wordt gecontroleerd, en welke zich nimmer aan overproductie hebben schuldig gemaakt: Perzië, Columbia, Egypte, Nederl.-Indië met inbegrip van Serawak. De hier verkende groote concerns zouden zich (uitsluitend) tot verdere voortzetting der productie-beperking tijdens den duur der overeenkomst moeten verbinden.

2. Landen, welker productie geringer is dan hun eigen behoefte: Argentinië, Japan, Frankrijk, Canada, Italië, Tsjecho-Slowakije, Bolivia, Ecuador, Duitschland, Britsch-Indië. Daar de behoeften van een land allereerst uit de productie van datzelfde land moeten worden gedekt, blijven deze landen, zoolang hunne productie geringer is dan hun verbruik (d.w.z. zoolang zij niet exporteerden) bij een productie-inkrimping buiten beschouwing.

3. Landen met dalende productie gedurende de laatste jaren: Mexico, Polen, Peru. Van deze landen mag niet worden verlangd, dat zij de pogingen zullen opgeven, hunne productie op een hooger dan het sterk gedaalde niveau der laatste jaren te brengen. Veel gevaar dreigt inmiddels van deze zijde niet.

3a. De productie van Trinidad is stabiel, zoodat deze, of tot groep 3, of tot de landen: Ver. Staten, Venezuela en Roemenië gerekend zou moeten worden.

4. Rusland. „Het is”, aldus heet het woordelijk, „onze-ker, of zij (de Russen) geneigd zullen zijn, zich aan te sluiten bij een internationale overeenkomst. In het door mij opgeworpen plan is voor hen geen plaats, maar het wordt ook niet als noodzakelijk beschouwd, dat zij daaraan deelnemen; dit wegens hun toenemend binnenlandsch verbruik en de geringe mogelijkheid, dat zij in staat zullen zijn, hunne productie in belangrijke mate op te voeren.”

5. Over blijven dan: de Ver. Staten, Venezuela, Roemenië. (Hierbij worden de eersten als één geheel beschouwd, hoewel het noodzakelijk kan worden, de verschillende oliestaten daarvan afzonderlijk te behandelen).

De olie-industriëlen van de laatstgenoemde drie landen moeten gedelegeerden naar een *internationale bespreking* afvaardigen; twee, en niet meer dan twee,

national Scheme for Settling the Difficulties.” The Petroleum Times, 10 October 1931, pag. 491 e.v.

voorwaarden lijken den schrijver daartoe vereischt: 1. de overtuiging, dat de poging inzake vermindering der productie tot minder dan het verbruik moet worden ondernomen, teneinde op deze wijze de bovenmatig groote voorraden te verkleinen; 2. een verplichting voor de gedelegeerden, bij hun Regeeringen aan te dringen op het uitvaardigen van een boorverbod gedurende de periode, dat de productie van het betrokken land hooger is dan de door de gedelegeerden zelf voor ieder land vast te stellen minimum-productie¹⁾. Geschiedt zulks niet, dan zullen er zooveel ongelukken gebeuren, dat de Regeeringen zich gedwongen zullen zien, op veel ingrijpender wijze tusschenbeide te komen „om haar land te redden dan dóór het uitvaardigen van een tijdelijk boorverbod of het heffen van een tijdelijke boor-belasting.”

Tegenover de door elk land zelfstandig vast te stellen eigen minimum-productie (declared minimum production) bepaalt een statistische commissie, hoe hoog de productie mag zijn, teneinde de voorraden binnen redelijken tijd te verminderen.

Aannemende, dat de „declared minimum production” voor de Ver. Staten 2.500.000 vaten daags, voor Venezuela 400.000 vaten daags en voor Roemenië 112.000 vaten daags bedraagt, komt men tot een jaarproductie van resp. 912.500.000, 146.000.000 en 40.880.000, of tezamen 1.099.380.000 vaten (rond 1.100 miljoen). Daartegenover zou dan bijv. staan een door de statistische commissie vastgestelde productie van 880.000.000 vaten.

Uit het verschil tusschen de declared minimum production en de (geringere) hoeveelheid, welke als productie wordt toegestaan, vloeit voort een „declared overproduction” (aangekondigde overproductie) van 220 miljoen vaten. Deze „spits” der productie kost den producenten het minst; die hoeveelheid kan zonder moeite worden gewonnen, wanneer de bronnen slechts iets minder scherp worden geknepen. De schrijver neemt aan, dat deze olie wel niet meer dan \$ 0,20 per vat kost. Zelfs onder de tegenwoordige omstandigheden is het evenwel, wanneer men deze „spits” niet met de gewone kosten (overhead charges) van pompen en raffinage belast, mogelijk, uit deze olie een opbrengst van \$ 0,40 of een nettowinst van \$ 0,20 per vat te verkrijgen.

Om de producenten dezer drie landen te bewegen, af te zien van die „aangekondigde overproductie” van 220 miljoen vaten, zou hun een *schadevergoeding* van \$ 0,20 per barrel aangeboden moeten worden. Daar echter vermoedelijk alleen het feit reeds van een dergelijke overeenkomst aanleiding zal geven tot een stijging van de prijzen, zou de berekende winst van \$ 0,20 waarschijnlijk te gering, en vermoedelijk op \$ 0,40 te schatten zijn, zoodat voor elk geproduceerd vat beneden 1100 miljoen barrels dit bedrag (\$ 0,40) vergoed wordt. M.a.w. op de aangekondigde jaar-overproductie van 220 miljoen vaten zouden \$ 88 miljoen en voor een kwartaal (55 miljoen vaten) \$ 22 miljoen vergoeding moeten worden betaald. Deze som moet voor het eerste kwartaal beschikbaar zijn, en wordt verkregen door een omslag op elk vat der aangekondigde kwartaalsproductie van 275 miljoen vaten; een eenvoudige berekening leert, dat derhalve \$ 0,08 per vat vooraf moet worden betaald.

Dit *fonds* wordt aan het einde van het eerste kwartaal pro rata onder de landen verdeeld, welke in die periode minder dan de „aangekondigde minimum-productie” hebben geproduceerd.

„Het bestaan van dit fonds zal voor de producenten een aansporing zijn, minder te produceeren dan hun „aangekondigd minimum”, teneinde na het verstrijken van het kwartaal deel te hebben bij de verdeling van het fonds, en het is derhalve practisch zeker, dat de gezamenlijke productie der drie landen geringer zal zijn dan hunne gezamenlijke aangekondigde minimum-productie, en dienovereenkomstig degenen, die ertoe hebben bijgedragen aan

¹⁾ In plaats van een boorverbod zou ook een boor-belasting van niet minder dan \$ 30.— per voet kunnen treden.

de overproductie een einde te maken, hunne rechtmatige belooning zullen ontvangen.”

Na een bevredigend verloop van het eerste kwartaal, waarin het plan van kracht was, zullen waarschijnlijk de marktprijzen voor petroleum zijn gestegen, waarom het redelijk zou zijn, den producenten der drie bovengenoemde landen een hogere vergoeding dan \$ 0,40 per vat toe te kennen, teneinde hen aan te sporen, beneden hunne „aangekondigde minimum-productie” te blijven. Daarbij komt, dat bij de te verwachten stijging van de prijzen het voor de olie-industrie dezer drie landen veel gemakkelijker zal zijn, voor het tweede kwartaal een aanmerkelijk hogere som dan de voorloopig vereischte \$ 22 miljoen voor het eerste kwartaal bij elkander te brengen. Inmiddels geeft de schrijver in overweging, deze vergoeding voor de productie-vermindering te beperken tot een niet te hoog bedrag.

De *geldigheid van het plan* moet van kwartaal tot kwartaal worden verlengd, totdat gedurende zes achtereenvolgende maanden de prijs in de vrije markt voor stookolie fob Golf van Mexico (of op een andere, nog nauwkeuriger den wereldprijs weergevende markt) minstens \$ 1,— per vat noteerde en tijdens dezelfde periode de prijs voor benzine van 64° Bé niet minder dan \$ 0,08 per Gallon was. Daarna zou het plan worden geschorst, om opnieuw in werking te treden, zoodra de prijzen tot beneden deze grenzen zijn gedaald. Zoolang het plan geschorst is, treedt ook het boorverbod (de boor-belasting) buiten werking. Het plan moet door elk der betrokken landen telkens minstens een maand voor het einde van het kwartaal opgezegd kunnen worden.

Vervolgens houdt de schrijver zich bezig met het vraagstuk inzake het *verkrijgen der middelen voor het fonds*. Hij is van meening, dat het enkelen kleineren maatschappijen moeilijk zou kunnen vallen, vóór het begin van het eerste kwartaal de vereischte \$ 0,08 per barrel voor hare „aangekondigde minimum-productie” te vinden. Verscheiden maatschappijen zullen waarschijnlijk groote bankschulden hebben en de banken wellicht niet geneigd zijn, de benodigde sommen voor te schieten. Daarom moeten de groote concerns een „Internationaal Petroleumindustrie-Financieringssyndicaat” vormen, dat de betalingen voor de kleinere en zwakkere maatschappijen tegen bepaalde maximum-condities verricht en daarvoor een eerste hypothecair verband op de bezittingen van laatsgenoemden krijgt. De verbetering in den toestand der petroleumindustrie zou het waarschijnlijk dezen maatschappijen mogelijk maken, de voorschotten terug te betalen, doch wanneer zulks niet geschiedt, zou het Syndicaat de verbonden bezittingen aan den meestbiedende verkoopen.

„Het door het „Intern. Petroleumindustrie-Financieringssyndicaat” op te brengen bedrag zou niet zoo heel hoog zijn; van de \$ 22 miljoen, welke voor het eerste kwartaal worden vereischt, zouden de groote concerns, zeer matig gerekend, minstens de helft zelf bijeenbrengen. De andere \$ 11 miljoen zouden gevonden kunnen worden door het opnemen van credieten bij banken, of bij het Syndicaat; de eerstgenoemden zouden denkkelijk wel \$ 6 miljoen beschikbaar stellen en de dan nog resteerende \$ 5 miljoen te vinden zou voor een syndicaat, waartoe alle groote concerns behooren, zeker niet moeilijk zijn.”

Nadat de schrijver nog het geval heeft besproken, dat een bijzonder sluw producent zijn „aangekondigde minimum-productie” zeer hoog, daarentegen zijn werkelijke productie zeer laag beproeft te houden, teneinde op deze wijze een groot deel van de vergoeding te verkrijgen, en nadat hij heeft uiteengezet, dat een dergelijk producent zich zeer gemakkelijk sterk verrekenen kan, behandelt hij nog twee punten:

1. Wat geschieden moet, wanneer in een Staat als bijv. Oklahoma zich slechts 95 pCt. van de producenten aansluiten, en

2. Hoe de toestand zou worden, wanneer een nieuw

groot petroleumveld — men denke slechts aan Irak — in productie zou worden gebracht.

In het eerste geval bestaan twee mogelijkheden: de productie der ontbrekende 5 pCt. der producenten geheel buiten beschouwing te laten en de „aangekondigde minimum-productie” van den Staat geringer aan te nemen, ofwel de vermoedelijke productie dezer niet-aangesloten producenten ook mede te rekenen. In beide gevallen zou aan het beginsel van het plan en de toepassing ervan niets veranderen.

Wat betreft het in productie brengen van een nieuw groot oliegebied, bijv. dat in Irak, zoo behoeft ook dit aan het plan niets te wijzigen. Aannemende, dat Irak 28 miljoen vaten ruwolie produceert en weet af te voeren, zoo behoeft de petroleumindustrie van dien staat zich slechts met dezelfde rechten en verplichtingen als de andere deelnemers bij het plan aan te sluiten, d.w.z. voor hare „aangekondigde minimum-productie” de bijdrage te storten, om voor hare eventueel geringere productie ook de overeengekomen vergoeding te ontvangen. Een verstoring van zijn plan door het toetreden van een land met een productie van de genoemde grootte verwacht de opsteller niet.

In zijn slotbeschouwing noemt hij het een „bijzonder voordeel van zijn plan”, dat dit „niet mislukken kan, wanneer eenige leden van de petroleumindustrie onverstendig zijn”. Het plan zou bovendien spoedig en betrekkelijk gemakkelijk in werking gesteld kunnen worden. De schrijver verwacht, dat gezien den grooten inzet — „de redding der Wereld-petroleumindustrie” — de *Regeeringen tot medewerking* bereid zullen zijn en dat zij, wanneer de een of andere van de voorgestelde bijzonderheden met wettelijke bepalingen in een der betrokken staten in strijd is, spoedig maatregelen zullen treffen om moeilijkheden, welke aan de verwezenlijking in den weg staan, te elimineeren en het in werking treden van het plan mogelijk te maken.

II.

De critiek.

Men ziet: van zoo diep pessimisme als de auteur van het plan vervuld is, waar het den tegenwoordigen toestand en de toekomst der petroleumindustrie betreft — meer dan eens spreekt hij van de „redding” der wereld-petroleumindustrie en beschouwt hij, geheel in tegenstelling tot de anders in de kringen der Koninklijke-Shell-groep hooggehouden beginselen, ingrijpen door den Staat ingeval van nood als onvermijdelijk¹⁾ —, door zoo groot vertrouwen is hij bezield, wat de uitwerking van zijn plan betreft.

Wij gevoelen twijfel dienaangaande, twijfel van principiëelen aard zoowel als t.a.v. enkele zijner opvattingen. Het belangrijkste zijn uiteraard eerstgenoemde bezwaren. Daartoe rekenen wij den twijfel, of een restrictieschema volkomen succes kan hebben, dat gelijk de Heer Kessler wil, en gelijk onlangs het aan den Handelssecretaris Lamont en President Hoover voorgelegde plan van een Commissie, welke de Gouverneurs van Oklahoma, Kansas en Texas vertegenwoordigt, wilde, slechts met de ruwolieproductie en niet tevens met de *verwerking* van ruwe olie en met den *afzet*

¹⁾ Niet tegen het standpunt van den schrijver, doch zeer algemeen tegen het thans geliefde argument, dat het kapitalistische stelsel wanneer het in gebreke zou zijn gebleven, dan toch slechts in gebreke gebleven is, omdat het zich niet ongehinderd kon ontwikkelen, en veeleer aan banden werd gelegd, richt zich onze tegenwerping, dat juist de ondervinding betreffende de onheilzame gevolgen der onbelemmerde toepassing van kapitalistische beginselen geleid heeft tot het aanleggen van deze banden. Niet alleen voor de petroleumindustrie geldt het door den Heer Kessler gebruikte woord „gebrek aan leiding, ideeënrijkdom en vooruitziendheid”, een verwijt, hetwelk doet denken aan de uitspraak van Owen D. Young: „In mijne critiek op het kapitalistische systeem laat ik mij door geen bolsjewiek overtreffen.”

der afgewerkte producten rekening houdt. De Heer Kessler betreft — volkomen terecht — de boorbedrijvigheid mede in zijn schema, vergroot om zoo te zeggen de kernphase van de bedrijvigheid der olie-industrie, de ruwolie-productie, door de voorafgaande etappe, de boor-activiteit, maar houdt geen rekening met de volgende, nl. verwerking en verbruik. Maar het is toch wel een in de olie-industrie (en misschien zelfs daarbuiten) voldoende bekend feit, dat bij gelijkblijvende en zelfs bij geringere ruwolieproductie de vervaardiging van afgewerkte producten aanmerkelijk kan worden opgevoerd (door een vermeerderde verwerking en door bij toepassing van betere procédés verhoogde opbrengst vooral van het tegenwoordige hoofdproduct benzine), hetgeen een der oorzaken was, dat de producenten, die zich in het jaar 1930 aan de restrictie hielden, de belooning voor hunne houding misten. Bovendien kan de concurrentie der raffinaderijen en verkoopondernemingen tengevolge hebben, dat in weerwil van een gelijk blijvende of zelfs van een geringere productie aan benzine (of andere producten) de prijzen voor afgewerkte producten zoo sterk dalen, dat het betalen van redelijke prijzen voor de ruwe olie onmogelijk wordt. Ook dit was in 1930 en in een deel van het jaar 1931 het geval.¹⁾ Men moet er zich, wanneer wij deze prijs-theoretische opmerking mogen maken, slechts rekenschap van geven, dat — normalerwijze — niet de prijzen van de grondstof die voor de afgewerkte producten bepalen, doch omgekeerd, de prijs van het eindproduct dien, welke voor de grondstof kan worden betaald.

De schrijver meent, een *wereld-productieregeling* met succes te kunnen doorvoeren, wanneer *slechts drie landen*, de Vereenigde Staten, Venezuela en Roemenië, het daaromtrent eens worden; dit lijkt wel een gelukkig toeval, aangezien de moeilijkheden, alle landen onder één hoedje te vangen, inderdaad groot zijn. Het niet-deelnemen der overige landen, dat zich van eenvoudig met het geweer aan den voet staan (landen, welke productie door enkele groote concerns wordt beheerscht), via de vergunning tot onbelemmerde productievermeerdering (in landen met momenteel dalende productie en in die, waar de productie niet voldoende is om in de behoefte te voorzien) tot de complete negatie van den tegenwoordig op één na grootsten producent (Rusland) uitstrekt, wordt echter op zeer uiteenlopende gronden gebaseerd, en dit doet het toeval nog gelukkiger voorkomen.

Doch aannemende, dat die argumenten voor het niet-deelnemen dezer landen inderdaad afdoende zijn, dan nog schijnt het beginsel verkeerd, om hen in de *kosten der restrictie* (vorming van het fonds) *niet* te laten bijdragen.²⁾ Want wanneer het plan — waaraan wij twijfelen — verwezenlijkt en met succes verwezenlijkt wordt, deelen zij even goed in de voordeelen ervan (prijsverhoging voor de producten). Bovendien gaat de ontwikkeling of vermeerdering der productie van deze landen met thans ter voorziening in de behoefte niet toereikende eigen productie of met tegenwoordig afnemende oliewinning onvermijdelijk ten koste van den afzet der petroleumproducten uit de aan de restrictie deelnemende drie landen, welke thans de leveranciers van eerstgenoemde zijn.

Thans het *niet-deelnemen van Rusland*. Hier schijnt een merkwaardige tegenspraak in de argumenteering te zijn. Op zichzelf verbazingwekkend is deze niet-deelneming van een land, dat een uitvoer heeft van ongeveer 90.000 vaten, nagenoeg geheel eindproducten (wat nog iets anders zeggen wil dan een ruwolie-uitvoer van dezelfde grootte), welke op zoovele markten storend werken. Doch niet minder verwondering

¹⁾ Herinnerd moge worden aan de juist dit punt behandelende Bestuursverklaring van de Koninklijke van 10 November 1930.

²⁾ Aangaande onze bedenkingen tegen dit fonds, de fundeering van het geheele gebouw, zie men hieronder.

wekt een tegenstrijdigheid, welke te vinden is in de door den schrijver gegeven argumenteering voor het niet-betrekken van Rusland: hij beschouwt deelname niet als noodzakelijk: a. wegens het toenemende binnenlandsche verbruik in Rusland en b. wegens de geringe mogelijkheid, dat Rusland in staat zal zijn, zijn ruwolie-productie belangrijk te verhoogen. Een van tweeën: wanneer de Russen niet in staat zijn, hunne productie belangrijk te vergrooten, kan — daar niemand mag aannemen, dat zij hun export in de eerstvolgende jaren zullen verminderen, want zulks verbiedt de ter doorvoering van de industrialisatie noodzakelijke, grootendeels door olie-uitvoer te bereiken verschaffing van deviezen — ook het binnenlandsche verbruik niet stijgen. Stijgt dit echter wel, dan is zulks onder de gegeven verhoudingen identiek met een verhoogde productie. M.a.w. terwijl de schrijver ten aanzien van het binnenlandsche verbruik blijkbaar de mogelijkheid van een min of meer programmatige (op grond van het vijfjarenplan) ontwikkeling ziet, geeft hij die niet toe, voor zoover het de productie betreft.¹⁾

Onder deze omstandigheden lijkt het wereld-restrictieplan, dat tot een productieregeling van slechts drie staten ineenschrompelt, niet meer dan een torso, al mogen deze dan ook van eenige andere minder belangrijke productielanden nog de toezegging van niet-verhoogen der productie verkrijgen. Hierin komt een optimisme tot uitdrukking, dat ook bij het vraagstuk inzake het uit den weg ruimen van eventuele wettelijke moeilijkheden aan den dag treedt. Daargelaten, dat men bij het voorleggen van een als zoo gewichtig gekenschetst plan had mogen verwachten, dat de schrijver zich vooraf omtrent het bestaan of niet-bestaan daarvan zekerheid had verschaft, blijft het feit bestaan, dat het gedurende lange jaren niet gelukt is, die te overwinnen. Tot dusverre heeft geen amendeering der Sherman Antitrust Act plaats gevonden, hoewel Handelssecretaris Hoover vier jaren geleden de petroleumindustrie aanried, het daaromtrent eens te worden en dan een voorstel aan het Congres voor te leggen; de historie van de „conservation“-wetten der afzonderlijke staten is een tamelijk treurige geschiedenis van jarenlange en toch meest vergeefsche pogingen om effectieve wettelijke maatregelen te treffen enz.

Laat ons echter nu eens het oog richten op de grondgedachte van het geheele plan, de fundeering voor het geheele gebouw, de vorming van het fonds, dat de petroleumindustrie der drie landen moet bijeenbrengen en dat dan elk kwartaal onder de aan de beperking deelnemende producenten moet worden verdeeld. Daarmede staat of valt dit geheele plan. Wij hebben tot dusverre aangenomen, dat dit fonds tot stand zal komen en werken zooals de ontwerper het bedoelde.²⁾

Echter leidt dit fonds, ten minste in den vorm, waarvan de werking door den auteur beschreven wordt, tot consequenties, welke doen betwijfelen, of

¹⁾ Daartegenover worde gewezen op het feit, dat het bovenvermelde door de vertegenwoordigers der Gouverneurs van Texas, Oklahoma en Kansas den Handelssecretaris Lamont en President Hoover voorgelegde plan van een internationale productie-regeling voor de jaren 1930—1934 de volgende cijfers voor de dagelijksche productie van Rusland bevat: 1930 374.890; 1931 474.890; 1932 572.133; 1933 673.395 en 1934 773.088 vaten, en op Rusland's deelneming aan het plan rekent.

²⁾ Intusschen bestaan tegen het beginsel van een fonds voor schadevergoeding, althans wanneer dit niet door de daartoe gerechtigden zelf wordt beheerd, ook zekere bezwaren; er moge slechts aan worden herinnerd, dat het groote publiek nimmer heeft vernomen, hoe het fonds werkte, dat na het sluiten van den vrede met de Russen zou worden gevormd voor schadeloosstelling der ex-bezitters — doch ook deze zelf hebben daarvan tot dusverre, voor zoover althans bekend, nimmer iets ontvangen, daar de verrekeningen te gecompliceerd heetten.

het ooit op deze wijze kan worden verwezenlijkt en niet veeleer zeer bedenkelijke gevolgen zou hebben. Zulks niet eens, omdat de grondgedachte ervan die van een „negatieve productie-premie“ is, een premie, die uitgekeerd wordt, als men een prestatie achterwege laat (en niet, omdat men een prestatie verricht), want daaraan hebben kartels en syndicaten ons in den loop der laatste decennien wel gewend — en men ten slotte kan zeggen, dat ook het nalaten van een daad een prestatie kan zijn — maar om een andere reden¹⁾: deze negatieve productie-premie heeft een geheel andere uitwerking dan de auteur zich voorstelt: in den voorgestelden vorm bewerkt zij niet, dat zoo weinig mogelijk wordt geproduceerd, maar zij moedigt er toe aan, zooveel mogelijk, mits slechts beneden de „declared minimum production“, te produceeren. Dit moge met behulp van de volgende kleine tabel duidelijk worden gemaakt:

Wanneer het verschil tus-	zoo komen bij een verdeel-
schelen „aangekondigde mini-	baar fonds van \$22 miljoen
mum-productie“ en werkelijk-	op elk vat geringere pro-
ke productie bedraagt:	ductie:
(in vaten)	
55.000.000	\$ 0,40
50.000.000	„ 0,44
45.000.000	„ 0,49
40.000.000	„ 0,55
35.000.000	„ 0,63
30.000.000	„ 0,73
25.000.000	„ 0,88
20.000.000	„ 1,10
15.000.000	„ 1,47
10.000.000	„ 2,20
5.000.000	„ 4,40
1.000.000	„ 22,00
100.000	„ 220,00

Blijkbaar heeft de ontwerper van het plan niet voldoende rekening gehouden met het feit, dat bij een gelijkblijvend fonds op elk vat minder-productie een hogere premie wordt uitgekeerd, naarmate de werkelijke productie meer de „declared minimum production“ nadert. Daardoor zal, zooals gezegd, elke producent ernaar streven, zooveel mogelijk olie te produceeren, wanneer hij slechts juist beneden zijn „aangekondigde minimum-productie“ blijft, want dan incasseert hij de opbrengst van een groote, het gelukken van het plan overigens in gevaar brengende, productie benevens een groote premie. Tot het uiterste doorgevoerd: wanneer alle producenten hunne „aangekondigde minimum-productie“ bereiken, doch slechts één enkele één vat minder produceert, zoo ontvangt de laatste daarvoor het geheele beschikbare fonds.

Deze consequentie is zoo verbazingwekkend, dat moeilijk aan te nemen valt, dat de schrijver die zoo geheel over het hoofd zou hebben gezien, dat hij niet wijst op het feit van het stijgen der premie bij kleinere minder-productie (of hogere absolute productie), waarom men ook steeds opnieuw in het plan gaat nazien, of dit wel inderdaad het geval is. Nu vindt men weliswaar op een bepaalde plaats in het plan de (hierboven door ons geciteerde) passage, dat „het raadzaam zou kunnen zijn, de vergoeding per vat te beperken“, maar deze uitlating heeft, zooals uit den stijl van den zin blijkt — niet een dwingend voorschrift, doch slechts een aanbeveling — en bovendien uit het verband voortvloeit, geen betrekking op de per vat minder-productie aan het einde van het kwartaal te verdeelen premie, maar op de voor vorming van het schadeloosstellings-fonds te heffen vergoeding

¹⁾ Daarbij laten wij de omstandigheid buiten beschouwing, dat de producenten der drie landen om zoo te zeggen de productievermindering-premie aan zich zelf betalen: zij nemen uit den eenen zak, wat zij in den anderen steken. Dit herinnert, wanneer in een zoo ernstige zaak scherts veroorloofd is, wel eenigszins aan de anecdote van den jongen, die geen levertraan wilde innemen, waarop zijn moeder hem een cent beloofde en ook gaf voor elken lepel, dien hij innam; maar wanneer er 50 centen bijeen waren, werd daarvoor een nieuwe flesch levertraan gekocht.

(van \$ 0,40 of meer, naarmate de toestand van de markt zich heeft verbeterd).

Teneinde het verwijt te ontgaan, slechts critiek te hebben geoeffend, doch niets tot verbetering van het plan bijgedragen te hebben (een verwijt, dat overigens ongerechtvaardigd zou zijn, want het wijzen op een fout verplicht den criticus geenszins tot verbetering daarvan), moge hieraan worden toegevoegd, dat deze fout gedeeltelijk kan worden opgeheven door de premie per vat minder-productie tot bijv. \$ 1,— te beperken, en daarna een eventueel overschot van het fonds naar het volgende kwartaal over te brengen. Doch daardoor ondergaat de grondgedachte van den ontwerper van het plan: vorming van een fonds en verdeling daarvan onder degenen, die minder dan de „aangekondigde minimum-productie” hebben geproduceerd, reeds een tamelijk ingrijpende wijziging.

De ontwerper van het plan verklaart, dat dit „aan de industrie automatisch de vroegere welvaart zal teruggeven”. Is het een onbescheidenheid, wanneer de criticus deze verwachting niet vermag te deelen, ja wanneer hij na het bovenstaande ervan overtuigd is, dat het plan om — misschien — uitvoerbaar te zijn, groote en kleine wijzigingen zal moeten ondergaan, en wanneer hij daarom den titel van deze beschouwingen „Oplossing der Wereld-petroleumcrisis” liet volgen door een vraagteken, dat ten doel heeft allen twijfel samen te vatten?

Dr. WILHELM MAUTNER.

DE RIJKSMIDDELEN.

Oogenschijnlijk maken de in dit nummer opgenomen middelencijfers over de maand September 1931 een slecht figuur. Immers de totale opbrengst bedroeg *f* 34.690.600 tegen *f* 40.808.300 in dezelfde maand van het vorige jaar. Verder bleef de ontvangst *f* 4.467.400 bij de raming ten achter, terwijl tenslotte moet worden vastgesteld, dat de daling over vrijwel de geheele linie doorzette. Behalve de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de gedistilleerd-, de bier- en de tabaksaccijns vertoonden alle middelen een lager opbrengstcijfer.

Bij nauwkeuriger beschouwing valt de opbrengst der afgelopen maand echter betrekkelijk nogal mee. De nieuwe financiële regeling tusschen het Rijk en de gemeenten heeft nl. een verwarrenden invloed op den middenstaat uitgeoefend, die het noodzakelijk maakt de opbrengst der grondbelasting en der personeele belasting voorshands uit te schakelen. De grondbelasting is met ingang van het belastingjaar 1931 voor drie vierden aan de gemeenten ten goede gekomen, zoodat het Rijk slechts een vierde ontvangt, terwijl de personeele belasting geheel ten bate van de gemeenten wordt geheven. Laat men nu beide middelen buiten beschouwing, dan blijkt de teruggang in September jl. slechts *f* 2.191.400 te hebben bedragen. Feitelijk is de toestand nog iets gunstiger, daar in die *f* 2.191.400 voor *f* 1.469.900 wordt bijgedragen door een terugloopen van den suikeraccijns, welke intusschen een op zichzelf beschouwd volstrekt niet lage opbrengst voor de schatkist opleverde; het nadeelig verschil was louter aan een verschil in crediettermijnen toe te schrijven.

De totaal-opbrengst over de eerste drie kwartalen van 1931 bedroeg *f* 334.082.500, d.i. *f* 46.227.900 minder dan in de overeenkomstige periode van het vorige jaar, en *f* 18.339.700 beneden het evenredig deel der raming. Ook deze cijfers ondergaan intusschen een belangrijke wijziging, indien de grondbelasting en de personeele belasting niet worden medegerekend. De overige middelen blijken toch in negen maanden *f* 18.349.100 minder te hebben opgeleverd dan in het vorige jaar en *f* 25.709.200 bij de raming te zijn achtergebleven.

Dat de opbrengst over de afgelopen maand niet

ongunstiger was, mag voor een goed deel worden verklaard uit de omstandigheid, dat de huidige crisis zich bij verschillende middelen nog slechts in geringe mate doet gevoelen. Wij denken hierbij voornamelijk aan de directe belastingen, die tot dusver aardig op peil zijn gebleven. Ook op de dividend- en tantiëmebelasting en de successierechten kan in dit verband worden gewezen. De aanslagen voor deze belastingen beruften op in het verleden genoten inkomsten. Met stelligheid moet echter worden verwacht, dat ook bij deze middelen de gevolgen der malaise binnenkort sterker zullen worden gevoeld.

Indien wij nu de onderscheidene middelen afzonderlijk bezien, dan valt vooreerst ons oog op de grondbelasting, die in de afgelopen maand nog een bate van *f* 321.800 opleverde, en op de personeele belasting, waarvan de opbrengst, nog te danken aan de oude dienstjaren, *f* 69.200 bedroeg. De beteekenis van deze middelen voor de Rijksfinanciën vermindert snel.

De inkomstenbelasting gaf een surplus van *f* 309.700. Hiertegenover staat, dat gerekend over negen maanden een inzinking valt te constateeren van *f* 1.409.700. Bovendien moet nog in aanmerking worden genomen, dat in het opbrengstcijfer van het belastingjaar 1931/1932 een bedrag van *f* 1.128.200 voorkomt wegens aandeelen in de kwade posten over vorige dienstjaren van het Leeningfonds, de provinciën en de gemeenten. Dit bedrag moet feitelijk in mindering van de ontvangst worden gebracht.

De vermogensbelasting gaf een accres te zien van *f* 36.000. Het tekort over de eerste negen maanden bedraagt *f* 261.400, waarbij intusschen ook weer eigenlijk een bedrag (van *f* 116.700) moet worden opgeteld als gevolg van de nieuwe boekingsmethode der kwade posten.

De dividend- en tantiëmebelasting bracht zoo waar *f* 283.300 meer op dan in September 1930. Hieraan is het te danken, dat het opbrengstcijfer over het tijdvak Januari t/m September slechts *f* 110.000 lager is dan dat over dezelfde maanden van het vorige jaar. Aan het feit, dat de raming in genoemde maanden met *f* 1.114.200 werd overschreden, mag niet veel beteekenis worden gehecht, daar juist in het midden van het jaar de maanden vallen met de grootste ontvangsten. Dit neemt intusschen niet weg, dat de opbrengst der eerste negen maanden ad *f* 15.739.200 bij een jaarraming van *f* 19.500.000 tot tevredenheid stemt. De slechte tijden moeten voor dit middel nog komen.

De invoerrechten gaven *f* 485.600 minder. Toch was de opbrengst ditmaal niet zoo bijzonder laag. Wèl werd de raming niet gehaald (nadeelig verschil *f* 352.400), doch hierbij moet worden bedacht, dat de voor 1931 geraamde opbrengst *f* 4.500.000 hooger is gesteld dan voor 1930. De cijfers over de eerste negen maanden zijn dan ook veel ongunstiger. Nog duidelijker komt de vermindering van onzen buitenlandschen handel tot uitdrukking bij het statistiekrecht, dat over negen maanden een teruggang met bijna 25 pCt. vertoonde.

De accijnzen gaven deels een hoogere deels een lagere opbrengst. Het zout gaf bijna evenveel als in September 1930. Daarentegen bleef de geslachtaccijns zich in dalende lijn bewegen. Het gedistilleerd leverde *f* 172.900 meer op, waarin het effect van de verhooging van het tarief met ingang van 1 Februari jl. moet worden gezien, zij het gedrukt door verminderd verbruik. De suikeraccijns liep terug met niet minder dan *f* 1.469.900; de inkomst van September was echter abnormaal hoog in verband met de inwerkingtreding der wet tot heffing van een compenseerend invoerrecht. Bovendien telde September ditmaal een verschijndag van den crediettermijn minder. De opbrengst van den tabaksaccijns vertoonde ditmaal slechts een zeer geringen vooruitgang.

Met de conjunctuurbelastingen staat het er minder goed voor. De zegelrechten leverden *f* 377.000 minder op, waarvan *f* 52.700 aan een trager vloeien der beursbelasting was te wijten. De registratierechten daalden

ditmaal met f 140.000, doch de maandopbrengst van September 1930 was reeds bijzonder laag. Gerekend over 9 maanden was de opbrengst bedroevend; tegenover een raming van f 19.950.000 staat een opbrengst van niet meer dan f 11.178.500.

De successierechten liepen met ongeveer een halve ton terug. Over negen maanden kwam echter f 2.161.800 meer binnen dan in 1930. De loodsgelden verschaften f 28.000 minder. Over negen maanden moest f 427.700 minder worden geboekt.

Voor de inkomsten der diverse fondsen meenen wij naar den middenstaat te mogen verwijzen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE HINDOE-MOSLEM-TEGENSTELLING.

Prof. P. Geyl te Londen schrijft ons:

De onderhandelingen, die door Gandhi namens de Hindoe-gemeenschap met de Moslems gevoerd zijn, hebben tot geen resultaat geleid. Op de vergadering van de minderheden-commissie der Conferentie heeft Gandhi dat moeten erkennen. In zijn rol van heilige heeft hij daarbij uitgeweid over de vernedering, die dit voor hem beteekende en aan zijn mede-leden verontschuldigen aangeboden voor het tijdverlies. In zijn rol van politicus heeft hij vervolgens te kennen gegeven, dat de mislukking te wijten was aan het onrepresentatieve karakter van de minderheden-delegaties, creaturen van de Britsche regeering, en voorgesteld, dat men nu eerst zou voortgaan met het ontwerpen van de federale constitutie: hoe kon men verwachten, dat de Hindoes concessies aan de Mohammedanen zouden doen in het belang van een constitutie, die misschien bitter zou tegenvallen. Beide, die opmerking en dat voorstel van den nederigen en zachtzinnigen Mahatma waren vol venijn. De eerste tastte de eer van zijn Mohammedaansche mede-afgevaardigden aan, zij insinueerde, dat de Britsche regeering extra-onhandelbare vertegenwoordigers uitgekozen had; het voorstel was erop berekend om het wantrouwen van de minderheden nog meer te prikkelen, want zooals Gandhi heel goed weet, hebben die nooit willen aflaten van de stelling, dat hun waarborgen eens en vooral vastgesteld moeten worden.

Het is belangwekkend om Gandhi nu van nabij aan het werk te kunnen zien, zooals wij hem al lang uit alle verhalen en berichten uit Indië hebben leeren kennen. Men staat versteld niet alleen over die tegenstelling tusschen de zoetsappigheid van zijn toon en de politiekerigheid van zijn politiek, maar men merkt ook op, hoe inconsequent en daardoor zwak die politiekerigheid is. Want wat indruk kunnen klachten over de samenstelling der Conferentie maken, komende van een man, die met volle kennis van die samenstelling besloten had, eraan deel te nemen? En wie haalt niet de schouders op over een betoog, dat de constitutie er komen moet vóór de waarborgen, wanneer de spreker tevoren goedgevonden heeft eerst naar die waarborgen te gaan zoeken? Men kan gerust zeggen, dat Gandhi's aanzien niet slechts door het verloop van de onderhandelingen, maar vooral ook door zijn houding na de mislukking zwaar geleden heeft. Dat bleek al aanstonds uit den toon, waarop de woordvoerders der minderheden protesteerden tegen zijn uitlatingen, maar vooral ook uit de toespraak van MacDonald, die het wagen kon zijn hoorders — en dat was gemunt op Gandhi — te vermanen zichzelf niet te bedriegen, te erkennen, dat het minderhedenprobleem waarachtig en een zuiver Indisch probleem was, en nogmaals te beproeven.

Niemand, voorzover ik heb kunnen nagaan, geloof overigens, dat verdere pogingen veel kans op welslagen hebben. De Moslems waren bereid hun (inderdaad onmogelijken) eisch, om constitutioneel van een derde der ministerposten in een federale regeering verzekerd te worden, te laten vallen, maar zij wilden geen genoegen nemen met een derde van de zetels in het federale parlement, zij verlangden bovendien een

gewaarborgde meerderheid in de twee provincies Bengalen en Punjab, de eenige (van de zeven) waar zij eenige kans op een meerderheid bezitten. Dat wilde het Congres niet toestaan en daarin heeft Gandhi niet tegen zijn volgelingen durven ingaan. Het is voor de Indische nationalistien wel een tragedie, dat de twee strijdende godsdiensten zoo onontwarbaar over het land verspreid zijn. Waren de Mohammedanen in die twee provincies tenminste maar in een groote meerderheid, dan zouden zij zich veilig voelen en de Hindoes geen bezwaar tegen hun positie kunnen maken. Het eigenaardige van den toestand is, dat die provincies van tamelijk recenten oorsprong zijn en ethnische of linguïstische zoomin als godsdienstige eenheid vertoonen: 't zijn puur administratieve schepingen. En toch denkt niemand er in ernst aan voor te stellen, ze meer in overeenstemming met de heersche factoren van politiek te verknippen: daar zouden zulke strijdvragen bij te pas komen, dat men er voor terugdeinst. Alleen wordt er wel eens over gedacht om de Sikhs, die de verhoudingen in de Punjab compliceeren, daaruit los te maken. Het wantrouwen van de minderheden tegen de Hindoes is verbazend. De Indische Mohammedaan haat hen minstens evenzeer als de Engelschen. Hun kliekgeest, hun zucht tot intrigue vervullen hem met ergernis en met vrees. Liever den huidige toestand bestendigen dan overgeleverd te worden aan een Brahmaansche oligarchie, die de grondslagen van de Mohammedaansche volksgemeenschap ondermijnen zal — zoo redeneeren er velen, die daarom toch niet minder bewuste Indische nationalistien zijn.

De Britsche regeering zal nu wel een oplossing moeten opleggen, en zij zal dat natuurlijk doen in conservatieve zin, en met eerbiediging van de positie der minderheden, die van haar bescherming verwachten. Maar of op die wijze de Ronde-Tafel-Conferentie nog veel zal kunnen uitrichten, dat is wel zeer de vraag. En niet minder twijfelachtig is het, of het stelsel van „al-Indische" federatie, dat op de eerste conferentie opgedoken is, onder die omstandigheden beproefd zal kunnen worden. De regeering zal, verwacht men, met een eigen plan van constitutioneele hervorming moeten komen. Daarin zal zeker de schijn wel gered worden en een stelsel op papier worden uitgewerkt. Maar zal het zonder overeenkomst tusschen Hindoes en Moslems, zonder instemming en medewerking van Gandhi, ingevoerd kunnen worden? Een Mohammedaansch gedelegeerde zei mij, dat de Hindoes zich wel verbeelden, dat het nog kan, maar dat dat een hersenschim is. Practisch zal er vooreerst niet meer gedaan kunnen worden dan wat de gesmade commissie-Simon aanbeval, nl. de ontwikkeling van autonomie in de provinciën. Federatie tusschen de provincies en met de vorstenstaten zal een-ideaal blijven, dat men in den loop van jaren zal moeten benaderen.

DE BRANDSTOFFENCRISIS IN SOVJET-RUSLAND.

Prof. B. Brutzkus te Berlijn schrijft ons:

De anorganische en overijlde industrialisatie van Rusland doet steeds opnieuw wanverhoudingen in het bedrijfsleven van dat land ontstaan. Een van de meest gevaarlijke gevolgen van deze wanverhoudingen is, dat de brandstoffenproductie met de uitbreiding van de industrie geen gelijken tred kan houden. Het Vijfjarenplan had een zeer snelle opvoering van de brandstoffenproductie ontworpen. In 1927-'28 werden 35 miljoen ton steenkolen gewonnen, terwijl de productie voor dit jaar reeds 84 miljoen ton moest bedragen. Het tempo van de stijging van de steenkolenproductie is wel zeer aanzienlijk (verleden jaar 4 miljoen ton per maand en dit jaar bijna 5 miljoen ton), doch beantwoordt in geen deele aan het oorspronkelijke programma. Gedurende de eerste negen maanden van dit jaar werd het programma, wat de brandstoffenindustrieën betreft, slechts voor 53 pCt. verwezenlijkt

(t.o.v. steenkolen slechts voor 48 pCt.). De strenge Russische winter staat voor de deur, en de behoefte aan brandstof neemt toe. In normale omstandigheden behoort in den herfst steeds een zekere voorraadvooring plaats te vinden; bovendien moeten in tijden, waarin men steeds nieuwe fabrieken in werking wil stellen, groote voorraden worden gevormd. Dit bleef echter geheel en al achterwege en de brandstofvoorraden op 1 October jl. zijn niet grooter dan aan het begin van dit jaar.

Teneinde in de behoefte aan brandstof te voorzien, is het programma van de brandstoffenproductie voor het volgende kwartaal sterk uitgebreid. Gedurende de eerste negen maanden van het loopende jaar werden in totaal 67 miljoen ton brandstofeenheden gewonnen, terwijl men wil trachten in het laatste kwartaal 30,5 miljoen ton te produceren. In het derde kwartaal werden in het Donetzbekken 9,5 miljoen ton steenkolen gewonnen, in het laatste kwartaal hoopt men de productie tot 13,5 miljoen ton op te voeren, hetgeen een stijging van ruim 40 pCt. zou beteekenen. De vooruitzichten voor een dergelijke snelle toeneming van de steenkolenproductie zijn echter reeds door gebrek aan werkkrachten, die het tengevolge van de slechte woningtoestanden en voedselvoorziening in de kolendistricten niet lang kunnen volhouden, buitengewoon gering. Een andere maatregel tot leniging van den brandstoffennood bestaat uit het tijdelijk afzien van een geregelden boschbouw om over te gaan tot een niets ontziende vernieling van de in de nabijheid der spoorwegen gelegen wouden ter verkrijging van brandhout.

De voorziening van de industrie met brandstoffen heeft tevens zwaar te lijden van de onvoldoende vervoercapaciteit der spoorwegen. In het loopende jaar zijn de wagonladingen nauwelijks met 15 pCt. gestegen, welke toeneming niet in overeenstemming is met het programma. Dit heeft o.a. tengevolge, dat het transport van kolen, inzonderheid uit het nieuwe Siberische kolenbekken in Kusnezsk, evenals van de in sterke mate toegenomen turfproductie, absoluut ontoereikend is. Doordat de petroleumproductie zich beter ontwikkelt dan de steenkolenproductie, zouden de vaste brandstoffen ten deele door vloeibare vervangen kunnen worden, doch ook hier vormt de achterstand van het transportwezen een belemmering. De plannen van het petroleumvervoer worden slechts tot 70—75 pCt. verwezenlijkt. Terwijl het land gebrek heeft aan petroleum, hebben de petroleumgebieden zulke groote voorraden, dat deze een gevaar vormen voor de normale bedrijvigheid van de raffinaderijen.

De onmogelijkheid om de benodigde hoeveelheden brandstoffen te verschaffen, noopt de regeering op een zoo zuinig mogelijk verbruik van brandstof aan te dringen. Reeds in den aanvang van het jaar heeft de regeering voorgeschreven om door een rationeel verbruik van brandstof een besparing van 15 pCt. te verkrijgen. De kwaliteit van den arbeid is echter juist de zwakste zijde van het bedrijfsleven der Sovjets. „Aan deze normen (van het verbruik van brandstof)”, schrijft „Ekon. Shisn” (12 IX 1931), „wordt niet de hand gehouden. Integendeel de brandstof wordt in vele gevallen nog minder zuinig, nog minder rationeel dan in het vorige jaar verbruikt.”

Zooals bekend, staat het met de ontwikkeling van de ijzerindustrie dit jaar nog slechter dan met de brandstoffenvoorziening.¹⁾ Terwijl de brandstoffenproductie sterk is gestegen, hoewel niet in voldoende mate om met de overrijde industrialisatie gelijken tred te houden, blijft de ijzerproductie bij die van het vorige jaar ten achter. Doordat deze twee sleutelindustriën in geen enkel opzicht aan de verwachtingen hebben beantwoord, waarbij nog de achterstand van het transportwezen komt, is de mislukking van het te hoog opgevoerde industrialisatieprogramma be-

zegeld. De Sovjetregeering was reeds in den aanvang van het jaar genoodzaakt haar plannen te beperken. Zij heeft besloten geen grooten industriëlen nieuwbouw meer onder handen te nemen en alle krachten op de voltooiing van de reeds begonnen groote bouwwerken te concentreren. De brandstoffencrisis zal er echter spoedig toe nopen, op dezen weg nog verder voort te gaan. Men zal ongetwijfeld gedwongen zijn, af te zien van het in werking stellen van vele voltooide fabrieken. De brandstoffennood in de steden, waaronder de bevolking reeds het vorige jaar zwaar te lijden heeft gehad, zal dezen winter wel nog grotere afmetingen aannemen.

AANTEKENINGEN.

De landbouwcrisis.

In het nummer van 7 October jl. hebben wij het een en ander medegedeeld uit een over dit onderwerp door den Heer Th. Ligthart voor de Vereeniging voor Staathuishoudkunde uitgebracht praeadvies. Thans willen wij enkele grepen doen uit het tweede praeadvies, voor de Vereeniging uitgebracht door Prof. Dr. Ir. G. Minderhoud te Wageningen.

De schr. begint zijn betoog met eene uiteenzetting van de typische verschillen tusschen de agrarische en de industriële productie. De eerste kan zich om verschillende redenen minder gemakkelijk aanpassen bij gewijzigde omstandigheden. Vooreerst is zij meer dan de industriële productie gebonden door de wisselvalligheden der natuur. Voorts kan de menschelijke arbeidskracht er minder regelmatig en minder productief worden aangewend dan in de industrie; gebruik van machines stuit, vooral in streken met hoog ontwikkelde en intensieve cultuur, veelal op bezwaar, terwijl ook de seizoensinvloeden een regelmatig gebruik van machines tegengaan; het kapitaal rouleert in den landbouw minder snel dan in de industrie, terwijl verhoudingsgewijs veel vast kapitaal gebruikt wordt, hetgeen productiebeperking op korten termijn bemoeilijkt. „Tijdelijke stopzetting van het bedrijf is om technische redenen onuitvoerbaar, terwijl de hoge vaste lasten maken, dat extensivering gemakkelijk tot grotere verliezen kan leiden dan voortzetting van het bedrijf op den ouden voet. Dientengevolge is uitzielen van een landbouwcrisis door afgenomen voortbrenging een zaak, die jaren noodig heeft.” Daarbij komt, dat vele agrarische producten een zeer onelastische vraag ontmoeten, hetgeen de moeilijkheden van eene landbouwcrisis extra groot maakt.

De Nederlandsche landbouw is volgens den schr. het meest onbeschermt van de Nederlandsche bedrijven. Zelfs de exportindustrie is niet zoo onbeschermt: „De landbouw werkt in zoverre nog onder ongunstiger omstandigheden dan de meeste exportindustriën, als de laatste meestal hebben te concurreren met landen, die, wat de loonen en sociale lasten betreft, voor dezelfde of hoogere kosten zitten, als Nederland. Onze graantelende boeren ondervinden echter de concurrentie van de Canadeesche farmers, die — daar zij vrijwel geen personeel hebben — van hoge loonen en sociale lasten weinig hinder hebben. Onze suikerbietentelers moeten concurreren met de rietsuiker, voortgebracht in streken, waar de gekleurde arbeiders een fractie verdienen van wat een blanke arbeider noodig heeft.” Wij zouden hierbij willen aanteekenen, dat de schr. hier wel wat ver gaat in zijne generalisatie; men denke slechts aan de concurrentie, welke Japan aan onze textiel- en aardewerkindustrie heeft aangedaan op de Aziatische markt, zulks o.m. dank zij lagere loonen en geringere sociale lasten. Intusschen, te betwisten valt niet, dat de landbouw zeer onbeschermt is, en dat daardoor, zooals de schr. opmerkt, de loonen in het landbouwbedrijf lager zijn dan in andere bedrijfstakken. Toch zijn de loonen nog relatief te hoog in verhouding tot den prijs der producten, een omstandigheid, waaronder vooral het groote landbouwbedrijf heeft te lijden, aangezien juist daar de gehuurde arbeid een groote rol speelt. In het kleinbedrijf worden bovendien meer veeteelt- en tuinbouwproducten voortgebracht, welke laatsten minder onder de depressie te lijden hebben, dan de groote landbouwproducten.

De schr. behandelt dan uitvoerig de geschiedenis der groote landbouwcrisis in de 19e en 20e eeuw en concludeert met betrekking tot de laatste jaren het volgende:

„De slechte bedrijfsuitkomsten waren naast de lage prijzen der producten mede te wijten aan de — als gevolg van

¹⁾ Zie Econ.-Stat. Ber. van 9 Sept. jl.

de periode van voorspoed tijdens den oorlog — zeer hooge loonen, pachten en grondprijzen. — De veehouderij-bedrijven, welke arbeidsexpansiever zijn en waar meer werk door eigen krachten gebeurt, werden minder getroffen dan de akkerbouwbedrijven; vooral ook omdat het veevoeder aanzienlijk goedkoper was geworden. Hetzelfde geldt ongeveer voor de zandstreken. — In den tuinbouw gaven de fijnere cultures reden tot tevredenheid. De grove vertoonden meer het beeld van den akkerbouw, zoodat vele tuinders noodgedwongen hun toevlucht tot het gebruik van kassen c.a. hebben moeten nemen. — Als geheel genomen was de periode van 1920—'29 voor den landbouw onbevredigend, zoodat de meeste in den oorlog gevormde reserves in deze jaren weer teniet gingen. Voor de weide- en zandstreken duurt deze onbevredigende toestand nog voort. Voor den akkerbouw en een deel van den tuinbouw is na 1929 door een hernieuwde snelle prijsdaling een crisis ontstaan, die velen reeds aan of over den rand van den afgrond heeft gebracht."

De landbouwerisis, aldus schr., is niet door de algemeene crisis teweeggebracht, aangezien zij reeds eerder is begonnen. Wel zal zij als gevolg van de algemeene depressie heviger en langer zijn, dan anders het geval ware geweest. Wij achten deze uitspraak van Prof. M. volkomen juist, doch zouden er aan willen toevoegen, dat het omgekeerde zeker in niet mindere mate waar is; juist door den wanhopigen toestand van vele agrarische gebieden wordt herstel van het bedrijfsleven elders bemoeilijkt.

De oorzaken van de huidige landbouwerisis zijn van verschillende aard. Dat de vraag naar verschillende landbouwproducten zich minder snel heeft ontwikkeld, dan met de toeneming der bevolking zou overeenkomen is volgens den schr. niet de voornaamste reden. De hoofdoorzaak ligt bij de productievermeerdering, die ten deele veroorzaakt is door duurzame factoren, waaronder in de eerste plaats de rationalisatie valt te vermelden, ten deele door semipermanente (protectie) en tijdelijke omstandigheden (goede oogsten van sommige jaren).

De gevolgen van de crisis zijn zeer ernstig:

„Men kan den toen bestaanden toestand wellicht het duidelijkst aldus voorstellen: indien een boerenzoon dit voorjaar in de beste akkerbouwstreken van ons land *gratis* een boerderij werd aangeboden, echter onder de verplichting om deze te exploiteeren bij de toen geldende prijzen der producten, dan zou deze jonge boer zich financieel benadeelen als hij het aanbod aanvaardde, m.a.w. de pachtwaarde was toen negatief."

Verpachters, landarbeiders, winkeliers, die den landbouwers goederen verkoopen, lijden eronder. Uitzicht op verbetering is er nog niet. Technische en organisatorische verbeteringen zijn mogelijk, maar werken langzaam. Kostprijsverlaging alleen is niet voldoende; daarom pleit de schr. voor drastische Overheidsmaatregelen. In de eerste plaats eischt hij maatregelen tegen dumping, doch daarnaast acht hij rechtstreeksche financiële steun voor verschillen-

de cultures, in het bijzonder voor de teelt van rogge en haver voor de markt, naast de reeds ten behoeve van den landbouw getroffen maatregelen alleszins gerechtvaardigd. Voor teelten, die op export gericht zijn, zal geen subsidie gegeven kunnen worden, zonder dat men in het bezwaar van dumping zou vervallen: daarom zal hier credietverleening de weg zijn; de schr. denkt hier aan tuinbouw en vee-teelt, hoewel hij er aanstonds op doet volgen, dat voor fijnen tuinbouw en vee-teelt de prijzen nog niet verliesbrengend zijn: geforceerde overgang tot deze bedrijven kan hier de markt echter gemakkelijk bederven. Het geld voor dit alles ware te vinden uit de overschotten van vorige jaren, door belastingverhoging en verlaging van salarissen en loonen van hen, die in Overheidsdienst zijn. Tenslotte bepleit de schr. in dit verband enkele invoerrechten, t.w. rechten op tarwe en op tarwemeel, welke een zuiver „fiscaal" karakter kunnen dragen, alsmede enkele accijnsverhoogingen.

Zoals uit de conclusies van den schr. blijkt, komt deze met een vrij volledig plan van landbouwprotectie. Daartegen kunnen wel eenige bezwaren worden aangevoerd. Wanneer de door den schr. voorgestelde steunmaatregelen de strekking hadden om uiteindelijk een gezond landbouwbedrijf te scheppen, berustend op rendabele basis, zoo zou men met een dergelijke tijdelijke protectie wellicht vrede kunnen hebben. Dat dit resultaat met bescherming te bereiken zou zijn, wordt echter door den schr. eenigszins in het midden gelaten; veeleer stelt hij zich met zijn betoog op het standpunt, dat men maar zoo goed en zoo kwaad, als het gaat, moet trachten door dezen tijd heen te komen, in de verwachting, dat het later beter zal worden. Werd deze verwachting nu maar aannemelijk gemaakt! Dat geschiedt echter niet. Wie zal trouwens zeggen, of tarwe- en roggebouw in West-Europa in concurrentie met Amerikaanse en Russische grootbedrijven ooit weer wezenlijk loonend zal zijn? Is daarom bescherming geen uitstel van executie? Wat de voorgestelde anti-dumpingmaatregelen betreft, verwijzen wij naar het stukje van den Heer Jan Schilthuis in het nummer van de vorige week; deze heeft nog eens op de bezwaren, die zich bij anti-dumpingmaatregelen kunnen voordoen, opmerkzaam gemaakt.

Tenslotte, verlaging van „beschermd" inkomens is uitstekend, zooals ook dezerzijds meermalen werd betoogd, maar wanneer deze verlaging gepaard gaat met opvoering der belastingen en met invoering van invoerrechten van twijfelachtige „fiscaliteit", met het doel om in een periode van hevige depressie in tal van andere bedrijfstakken dan alleen in den landbouw (men denke aan scheeps- en machinebouw, scheepvaart, textielindustrie, kunstzijde, en zooveel andere bedrijven) den boer op groote schaal te gaan ondersteunen, zoo wordt de kans wel uitermate groot, dat men het gat stopt, door er elders weer een nieuw te maken. Dat is geen oplossing van het vraagstuk, maar een vicieuze cirkel.

V. S.

Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaand overzicht van de Internationale Vereeniging voor de Suikerstatistiek.

	Aantal fabrieken in bedrijf		Aantal antwoorden	Hoeveelheid verwerkte bieten in metr. tonnen		Suikerproductie in metr. tonnen ruwsuikerwaarde		± in procenten ten opzichte van het voorafgaande jaar	
	1931/32	1930/31		1931/32	1930/31	1931/32	1930/31	verwerkte bieten	suikerproductie
Duitsland	217	233	217	9.554.750	15.892.235	1.524.583	2.547.471	— 39,9	— 40,2
Tsjecho-Slowakije.	133	140	133	4.530.140	6.757.943	766.864	1.141.807	— 33,0	— 32,8
Oostenrijk	7	7	7	1.024.960	963.421	155.400	150.269	+ 6,4	+ 3,4
Hongarije	12	13	13	981.000	1.552.819	133.140	234.171	— 36,8	— 43,1
Joego-Slavië	8	8	8	635.500	746.570	81.889	102.693	— 14,9	— 20,3
Roemenië.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bulgarije.....	5	5	5	180.000	408.000	28.000	58.450	— 55,9	— 52,1
Iersche Vrijstaat.	1	1	1	50.000	160.500	8.000	26.000	— 68,9	— 69,2
België	42	43	42	1.324.000	1.878.745	200.000	280.253	— 29,5	— 28,6
Italië	51	51	51	2.450.000	3.334.200	355.500	412.050	— 26,5	— 13,7
Polen	67	69	67	3.300.000	4.633.025	550.000	782.169	— 28,8	— 29,7
Denemarken	9	9	9	770.000	1.027.300	125.000	167.800	— 25,1	— 25,5
Zweden	20	20	20	950.000	1.185.014	143.000	186.671	— 19,8	— 23,4
Finland	1	1	1	33.000	31.672	4.000	3.871	+ 4,2	+ 3,3
Turkije (Europ.)..	1	1	1	105.000	57.000	15.500	9.700	+ 84,2	+ 59,8
Totaal	574	601	575	25.888.350	38.628.444	4.090.876	6.103.375	— 33,0	— 33,0

MAANDCIJFERS.
OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.
(In Gulden)

	September 1931	Sedert 1 Januari 1931	Overeenkomstige periode 1930
Directe belastingen.			
Grondbelasting	321.829	8.313.692	19.609.249
Personeele belasting *	69.246	6.555.820	23.139.092
Inkomstenbelasting *	5.339.098	63.783.179	65.191.877
Vermogensbelasting *	812.967	10.605.800	10.867.196
Dividend- en tantièmebelasting	1.425.566	15.739.231	15.849.155
Invoerrechten.	5.480.938	46.695.246	51.389.687
Statistiekrecht.	266.995	2.405.061	3.117.896
Accijnzen.			
Zout	178.559	1.592.327	1.620.741
Geslacht	784.351	6.662.767	8.690.023
Wijn	501.372	1.779.806	1.979.027
Gedistilleerd	2.964.838	27.463.957	26.540.775
Bier	1.512.253	10.369.695	11.686.080
Suiker	5.674.139	39.066.728	41.737.008
Tabak	2.335.279	22.395.050	21.535.802
Belasting op gouden en zilveren werken	77.804	632.839	782.329
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	11.630.802	18.242.942	18.982.576
Registratierechten	1.044.360	11.178.510	18.742.405
Successierechten	3.683.331	33.789.987	31.628.176
Domeinen, wegen en vaarten.	243.497	3.212.133	3.188.518
Staatsloterij.	16.935	454.433	452.812
Loodsgelden.	326.489	3.143.319	3.571.047
Totaal-Generaal.	34.690.642	334.082.522	380.310.471

*) Zie voor deze noot E.-S. B. van 18 Maart 1931, blz. 276.
1) Hieronder begrepen f 314.375 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursabel.). 2) Id. f 3.191.394. 3) Id. f 3.556.727.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

Verdedigingsbelasting ..	1.135.075	12.947.301	13.073.578
Opcenten:			
Grondbelasting	253.621	4.031.430	3.951.531
Personeele belasting ..	11.606	1.103.777	4.804.978
Inkomstenbelasting ..	1.079.150	12.704.031	1.274.022
Vermogensbelasting ..	464.580	5.976.930	6.164.610
Dividend- en tantièmebelasting	470.435	5.193.946	5.230.221
Accijns op Suiker	—	—	1.249.376
„ „ Wijn	100.274	355.961	395.805
„ „ Gedistilleerd	296.484	2.746.396	2.654.077
Tabaksacc. op sigaretten ..	279.912	736.715	—
Zegelrecht van buitl. eff. ..	34.492	778.829	1.192.673
Totaal	4.125.629	46.575.316	59.490.871

1) Verdedigingsbelast. I + II.

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	604.510	10.149.860	9.269.426
Rijwielbelasting	109.118	6.852.873	6.731.665
Totaal	713.628	17.002.733	16.001.091

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”

Gemeentefondsbelasting.	3.723.369	6.208.046	—
Opcenten Vermogensbel.	262.422	464.797	—
Totaal	3.985.791	6.672.843	—

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1928/29	—	—	231.506	38.386
1929/30	13.536	200.762	1.204.282	198.143
1930/31	4.283.439	4.985.361	54.746.446	9.297.739
1931/32*)	a 4.016.716	b 1.369.697	c 7.600.945	d 1.071.532
Totaal ..	8.313.692	6.555.820	63.783.179	10.605.800

*) Ingevolge art. XI der wet van 14 Juni 1930 (Stbl. No. 245) zijn hieronder begrepen de aandelen in de kwade pos. ten over vorige belastingjaren van het Leeningfonds 1914, van de provinciën en van de gemeenten, wegens:
a) Grondbel. f 73.626; b) Personeele bel. f 1.262.524; c) Inkomstenbel. f 1.128.196; d) Vermogensbel f 116.685.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

BANKDISCONTO'S.

	Disc. Wissels 3	29 Sept. '31			
Ned. Bk.	Bel. Binn. Eff. 4	29 Sept. '31	Lissabon	7	8 Aug. '31
	Vrsch. in R.C. 4	29 Sept. '31	Londen	6	21 Sept. '31
Athene		1226 Sept. '31	Madrid	6½	8 Juli '31
Batavia		4½ 10 Mrt. '30	N.-York F.R.B. 3½	15	15 Oct. '31
Belgrado		7½ 20 Juli '31	Oslo	6	19 Oct. '31
Berlijn		8 2 Sept. '31	Parijs	2½	9 Oct. '31
Boekarest		8 31 Mrt. '31	Praag	6½	22 Sept. '31
Brussel		2½ 31 Juli '30	Pretoria	5	12 Mrt. '31
Budapest		8 10 Sept. '31	Rome	7	28 Sept. '30
Calcutta		8 22 Sept. '31	Stockholm	6	19 Oct. '31
Dantzig		6 1 Sept. '31	Tokio	5.8	5 Oct. '31
Helsingfors		9 12 Oct. '31	Weenen	10.22	7 Juli '31
Kopenhagen		6 26 Sept. '31	Warschau	7½	3 Oct. '30
			Zwits. Nat. Bk. 2	22	22 Jan. '31

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	17 Oct.	12/17 Oct.	5/10 Oct.	28 Sept. 3 Oct.	13/18 Oct.	14/19 Oct.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	29/16-7/8	21/2-7/8	29/16-9/16	21/4-31/4	19/8-7/8	51/8-3/16	31/8-9/16
Prolong.	3	3-1/4	3	3-4 1/2	1 1/4-3/4	4-5	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld	3 1/2-5	3 1/2-5	3-5	3-5 1/2	1-2	4-5 1/4	1 1/4-2
Partic. disc.	5 1/8-7/8	5 1/8-7/8	5 1/16-7/8	5 1/16-7/8	1 3/4-2 1/8	6 1/8-7/32	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld	—	—	8 1/2-11	8 1/2-11 1/2	4-6 1/2	7 1/2-9 1/2	—
Partic. disc.	—	—	8	8	5	7 1/4	—
30-55 d...	—	—	3-8	3-8	5	7 1/4	2 1/8-1 1/2
56-90 d...	—	—	8 1/2	8 1/2	5 1/2	7 5/8-9/4	—
Waren-wissel.	—	—	8 1/2	8 1/2	5 1/2	7 5/8-9/4	—
New York							
Daggeld 1)	2 1/2-3/4	2-3/4	1 1/2-2 1/4	1 1/2-3/4	2-1/4	5-7 1/4	1 1/2-2 1/2
Partic. disc.	3 1/2	2 1/2-3 1/2	2 1/2-3/8	1 1/8	2	5 1/4	—

1) Koers van 16 Oct. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
13 Oct. 1931	2.46 7/8	9.61	55.75	9.73 1/2	34.65	99 1/2
14 „ 1931	2.46 3/4	9.55	56.—	9.72	34.65	99 1/2
15 „ 1931	2.46 1/16	9.55	56.50	9.71 1/2	34.65	99 1/2
16 „ 1931	2.46 7/16	9.51	56.60	9.70	34.65	99 1/2
17 „ 1931	2.46 1/2	9.54	57.40	9.71	34.62 1/2	99 1/2
19 „ 1931	2.46 1/2	9.57 1/2	57.50	9.71	34.65	99 1/2
Laagsted. w. 1)	2.46	9.47 1/2	55.—	9.68	34.50	98 1/2
Hoogste d. w. 1)	2.47	9.65	58.—	9.74	34.75	99 1/2
12 Oct. 1931	2.46 1/2	9.60	57.—	9.72	34.65	99 1/2
5 Oct. 1931	2.49	9.45	57.15	9.82	34.85	99 1/2
Muntpariteit	2.48 1/2	12.10 1/2	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
13 Oct. 1931	48.40	31.—	7.38	1.50	—	22.20
14 „ 1931	48.45	32.50	7.34	1.50	—	—
15 „ 1931	48.35	32.50	7.32 1/2	1.52 1/2	—	—
16 „ 1931	48.37 1/2	—	7.31	1.52 1/2	—	—
17 „ 1931	48.37 1/2	—	7.31	1.52 1/2	—	—
19 „ 1931	48.35	32.—	7.30	1.50	12.75	—
Laagsted. w. 1)	48.20	30.50	7.27 1/2	1.47 1/2	12.50	21.75
Hoogste d. w. 1)	48.50	33.—	7.40	1.55	12.85	22.50
12 Oct. 1931	48.50	31.—	7.37 1/2	—	—	—
5 Oct. 1931	48.67 1/2	31.50	7.38	—	12.72 1/2	22.15
Muntpariteit	48.—	35.10	7.371	1.488	13.09	48.52

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
13 Oct. 1931	58.50	54.50	54.50	—	55 1/2	2.24
14 „ 1931	58.25	54.50	54.50	5.—	57	2.22
15 „ 1931	58.—	54.—	54.—	5.—	58 1/2	2.21
16 „ 1931	57.—	54.—	54.—	5.—	58	2.20
17 „ 1931	57.50	54.—	54.—	5.—	—	2.20
19 „ 1931	57.75	54.25	54.—	5.—	—	2.20
Laagsted. w. 1)	56.75	53.50	53.50	4.75	54	2.10
Hoogste d. w. 1)	59.—	55.—	55.—	5.25	59 1/2	2.30
12 Oct. 1931	58.75	55.—	55.—	—	53 3/4	2.25
5 Oct. 1931	58.50	55.—	55.—	—	—	—
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 1/2	2.48 1/2

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
13 October 1931	3,88	3,94	22,30	40,62
14 " 1931	3,89	3,94	23,—	40,61
15 " 1931	3,87½	3,937/8	22,90	40,60
16 " 1931	3,87	3,937/8	23,20	40,58
17 " 1931	3,88½	3,94	23,37	40,60
19 " 1931	3,91	3,94	23,35	40,65
20 October 1930	4,863/32	3,92½	23,83½	40,27½
Muntpariteit ..	4,8667	3,90½	23,81½	40½/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	3 Oct. 1931	10 Oct. 1931	12 Oct. Laagste	17 Oct. '31 Hoogste	17 Oct. 1931
Alexandrië ..	Piast. p. £	97½	97½	977/16	979/16	97½
Athene	Dr. p. £	300	400	280	320	300
Bangkok	Sh. p. tical	—	—	1/11½	1/11½	1/11½
Budapest	Pen. p. £	322	32	32	32	32
Buenos Aires ..	d. p. \$	31½	29½	29½	33½	33½
Calcutta	Sh. p. rup.	1/52½	1/52½	1/52½	1/52½	1/52½
Constantin ..	Piast. p. £	805	790	800	800	800
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/23½	1/3½	1/2½	1/4	1/3½
Kobe	Sh. p. yen	2/6	2/6	2/5	2/5	2/6½
Lissabon	Escu. p. £	109½	109½	109½	110	109½
Mexico	\$ per £	11.25	10.24	10.24	11.—	10.75
Montevideo ..	d. per £	21½	21	19	21½	20½
Montreal ...	\$ per £	4.47½	4.27½	4.20	4.45	4.35½
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	3½	3½	3	3½	3½
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/6½	—	1/7½	1/8½	1/8½
Singapore ...	id. p. \$	2/3½	2/41/32	2/31½	2/41/16	2/4½
Valparaiso 1)	\$ per £	32.50	32.—	31.80	32.—	31.80
Warschau ..	Zl. p. £	34½	34½	32.—	37.—	34.50

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N.York 2)
12 Oct. 1931 ..	17½	—
13 " 1931 ..	17½	29½
14 " 1931 ..	17½	29½
15 " 1931 ..	17	29½
16 " 1931 ..	17½	297/8
17 " 1931 ..	17½	30
18 Oct. 1930 ..	16½	357/8
27 Juli 1914 ..	24½	59

GOUDPRIJS 3)

	Londen
12 Oct. 1931 ..	106/9
13 " 1931 ..	106/6
14 " 1931 ..	106/6
15 " 1931 ..	106/6
16 " 1931 ..	106/11
17 " 1931 ..	106/11
18 Oct. 1930 ..	84/11½
27 Juli 1914 ..	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Oct. 1931	15 Oct. 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 3.622.689,88	f 10.658.476,69
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	652.339,91	280.383,46
Voorschotten aan Ned.-Indië	107.617.325,84	113.056.888,33
Id. aan Suriname	12.558.213,31	12.561.938,31
Id. aan Curaçao	1.179.117,90	7.523.674,68
Kasvoord. weg. creditverst. a/h. buitenl.	117.577.807,43	117.717.267,90
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen	24.574.530,85	21.588.421,91
Vordering o/h. Alg. Burg. Pensioenf. 1)	—	—
Id. op andere Staatsbedrijven 1)	11.905.629,75	10.834.409,31
Verplichtingen.		
Voorschot van De Nederl. Bank ing. art. 16 van haar octrool	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 165.615.000,—	f 165.582.000,—
Schatkistpromessen in omloop	186.900.000,—	195.000.000,—
Waarvan rechtstreeks bij De Nederlandsche Bank geplaatst	—	—
Zilverbons in omloop	2.248.016,50	2.224.503,—
Schuld op ult. Sept. (resp. Aug.) '31 aan de gem. verstrekt wegens voor haar door de Rijksadm. geheven gem. ink. belast. en opc. op de Rijksink. bel.	9.731.374,90	3.519.025,36
Schuld op ult. Sept. (resp. Aug.) '31 aan de gem. wegens aan haar uit te keeren hoofdsom der person. bel. aand. in de hoofds. der grondbel. endergem. fondsbel., alsmede opc. op die belastingen en op de vermogensbelasting	835.859,30	1.171.166,07
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	1.555.462,04	1.420.147,72
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	32.249.457,26	32.386.825,61
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	1.226.836,91	1.227.251,91
Id. aan diverse instellingen 1)	4.659.467,99	4.635.256,87

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	10 Oct. 1931	17 Oct. 1931
Vorderingen:		
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	f 40.268.000,—
w.o. muntbiljetten	—	901.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 107.954.000,—	113.308.000,—
Schatkistpromessen	21.350.000,—	23.050.000,—
Schatkistbiljetten	15.570.000,—	15.570.000,—
Muntbiljetten in omloop	5.414.000,—	4.938.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	606.000,—	606.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	925.000,—	990.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	9.967.000,—	11.402.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 19 October 1931.

Activa.		
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 125.636.121,81		
sels, Prom., (Bijbnk. " 6.354.856,28		
enz. in disc. (Ag.sch. " 11.582.486,33	f	143.573.464,42
Papier o. h. Buitenl. in disconto	"	—
Idem eigen portef. . f 101.257.667,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. " " 101.257.667,—		
Beleeningen (Hfdbk. f 53.464.937,37		
incl. vrsch. (Bijbnk. " 6.820.372,17		
in rek.-crt. (Ag.sch. " 57.696.973,04		
op onderp. f 117.982.282,58		
Op Effecten	f 116.690.560,23	
Op Goederen en Spec. " 1.291.722,35		
Voorschotten a. h. Rijk	"	117.982.282,58
Munt en Muntmateriaal.		
Munt, Goud	f 94.691.865,—	
Muntmat., Goud ..	716.033.780,90	
f 810.725.645,90		
Munt, Zilver, enz. " 29.837.152,09		
Muntmat., Zilver. " " 840.562.797,99 1)		
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfondsen	"	26.997.507,77
Gebouwen en Meub. der Bank	"	5.000.000,—
Diverse rekeningen	"	42.865.558,88
f 1.278.239.278,64		
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefondsen	" 7.563.205,59	
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	
Pensioenfondsen	" 7.463.521,90	
Bankbiljetten in omloop	" 1.046.276.355,—	
Banksignatiën in omloop	" 485.978,12	
Rek.-Cour. (Het Rijk f 12.914.107,50		
saldo's: (Anderen " 170.584.481,61		
" 183.498.589,11		
Diverse rekeningen	" 4.951.628,92	
f 1.278.239.278,64		
Beschikbaar metaalsaldo	f 348.173.853,33	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. " 870.434.630,—		
1) Waarvan in het buitenland f 151.262.213,03.		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschtkb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
19 Oct. '31	94.692	716.034	1046.276	183.985	348.174	68
12 " '31	93.692	704.565	1056.609	157.289	342.402	68
5 " '31	93.692	698.507	1070.195	151.059	334.057	67
28 Sept. '31	93.692	608.788	1034.641	186.955	245.828	60
21 " '31	88.692	614.439	988.755	208.156	257.042	62
14 " '31	88.692	575.977	944.234	173.350	250.659	62
20 Oct. '30	64.722	370.761	816.369	54.579	100.614	51½
25 Juli '14	65.703	98.410	310.437	6.198	43.621	54

1) Sedert den bankstaat van 4 Jan. '29 weder op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
12 Sept. 1931 ..	875	1.375	567	844	573
5 " 1931 ..	880	1.459	482	848	551
29 Aug. 1931 ..	881	1.492	465	844	545
22 " 1931 ..	880	1.196	509	848	543
30 Sept. 1930 ..	901	1.292	558	978	528
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
17 Oct. 1931	174.800		243.300	23.200	68.200
10 „ 1931	172.200		246.400	21.300	65.120
3 „ 1931	167.900		239.500	27.500	61.100
19 Spt. 1931	110.311	40.694	238.899	35.122	41.397
12 „ 1931	110.010	40.012	245.589	29.899	39.827
5 „ 1931	100.289	42.583	245.770	31.496	41.966
29 Aug. 1931	110.272	39.383	240.044	27.009	42.834
18 Oct. 1930	138.796	32.139	260.833	34.042	52.984
19 Oct. 1929	146.179	23.182	308.338	59.651	22.167
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
17 Oct. 1931		84.900		***	66
10 „ 1931		88.200		***	64
3 „ 1931		88.700		***	63
19 Spt. 1931	9.482	25.762	42.526	30.868	55
12 „ 1931	9.888	24.938	42.672	30.982	54
3 „ 1931	9.966	21.971	44.948	31.196	52
29 Aug. 1931	9.815	21.003	44.134	30.872	56
18 Oct. 1930	9.251	32.054	47.413	40.294	58
19 Oct. 1929	9.411	39.316	125.047	29.251	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
14 Oct. 1931	136.744	356.710	53.649	14.078	26.775
7 „ 1931	136.565	359.324	50.915	16.898	25.715
30 Sept. 1931	136.160	357.209	52.609	14.774	25.876
23 „ 1931	134.974	352.676	55.952	13.579	26.141
16 „ 1931	136.880	351.618	58.956	8.321	25.788
9 „ 1931	137.206	353.931	56.964	8.291	27.743
15 Oct. 1930	159.021	357.061	60.763	5.128	22.882
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reser.	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
14 Oct. '31	57.626	14.441	70.099	51.310	55.034	40 1/2
7 „ '31	64.126	10.594	78.859	51.879	52.240	36 29/32
30 Sept. '31	68.976	30.089	62.642	52.565	53.951	37 1/8
23 „ '31	60.176	23.018	64.915	50.963	57.298	41 7/32
16 „ '31	49.391	16.574	58.437	50.459	60.263	48
9 „ '31	51.146	21.808	54.845	50.533	58.276	45 19/32
15 Oct. '30	42.301	12.397	66.163	36.067	61.061	54
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
9 Oct. '31	60.539	926	15.728	20.352	12.962	2.845	3.200
2 „ '31	59.814	923	13.830	19.420	12.808	2.916	3.200
25 Spt. '31	59.346	916	12.364	18.711	12.830	2.754	3.200
18 „ '31	58.575	900	14.617	17.359	12.921	2.768	3.200
10 Oct. '30	49.448	468	6.568	23.795	19.045	2.886	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
9 Oct. '31	5.065	2.159	81.847	1.400	7.036	20.206
2 „ '31	5.065	2.458	81.514	1.006	6.600	17.992
25 Spt. '31	5.065	2.136	78.173	832	6.524	18.542
18 „ '31	5.065	2.148	77.575	1.417	6.760	18.426
10 Oct. '30	5.304	2.078	73.968	4.031	6.875	7.489
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Oct. 1931	1.156,0	90,0	138,1	3.826,7	202,9
7 „ 1931	1.219,3	62,8	141,5	3.688,1	167,6
30 Sept. 1931	1.300,8	100,5	138,8	3.545,4	300,5
23 „ 1931	1.374,4	99,6	297,8	2.994,7	141,2
15 „ 1931	1.372,1	99,6	356,2	2.868,8	163,7
15 Oct. 1930	2.180,5	149,8	173,9	2.066,8	66,4
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-tien	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Oct. 1931	102,9	841,8	4.526,7	551,4	810,1
7 „ 1931	103,0	855,4	4.522,9	500,5	790,5
30 Sept. 1931	103,1	944,3	4.609,2	613,4	818,6
23 „ 1931	103,1	933,1	4.173,9	540,3	788,2
15 „ 1931	103,0	919,5	4.249,6	393,4	775,8
15 Oct. 1930	102,5	512,0	4.188,3	355,4	249,9
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Oct., 30, 23, 15 Sept. '31, 15 Oct. '30, resp. 12; 13; 5; 19; 15; 39 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Belegtingen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a. d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
15 Oct. 1931	2558	—	—	934	47	290	3.599	22	250
8 „ 1931	2535	—	—	875	50	290	3.581	13	199
1 „ 1931	2497	—	—	843	50	290	3.556	42	124
24 Sept. 1931	2492	—	—	860	35	290	3.457	22	239
17 „ 1931	1626	831	—	833	36	290	3.335	42	277
16 Oct. 1930	1294	876	—	739	32	312	3.124	22	121

¹⁾ 1930.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
30 Spt. '31	3.138,2	1.967,5	162,4	327,9	468,5
23 „ '31	3.327,4	2.188,4	164,1	309,8	243,2
16 „ '31	3.485,7	2.225,8	162,1	263,0	217,8
9 „ '31	3.470,0	2.220,4	158,7	260,2	197,8
2 „ '31	3.465,0	2.194,5	168,0	257,3	197,9
26 Aug. '31	3.485,5	2.181,9	172,2	241,7	180,5
1 Oct. '30	2.976,8	1.593,4	151,6	185,9	193,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
30 Spt. '31	742,3	2.097,8	2.506,2	166,8	68,1	71,7
23 „ '31	738,0	2.045,0	2.487,0	166,8	73,4	77,0
16 „ '31	742,5	2.005,9	2.645,5	166,9	74,9	78,4
9 „ '31	728,1	2.010,3	2.553,7	167,1	76,0	79,5
2 „ '31	728,1	1.958,2	2.616,8	167,1	75,7	79,4
26 Aug. '31	728,0	1.945,5	2.634,3	167,2	76,1	79,9
1 Oct. '30	601,2	1.376,4	2.456,7	170,6	77,6	81,6

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposit. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
16 „ '31	113	14.263	7.869	1.858	20.449	6.895
9 „ '31	113	14.333	7.683	1.739	20.145	6.950
2 „ '31	107	14.398	7.665	1.807	20.289	7.003
26 Aug. '31	94	14.335	7.695	1.787	20.254	7.017
24 Spt. '30	33	16.914	6.385	1.816	21.208	7.484

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

20 October 1931.

De verschepingen van tarwe waren in de vorige week weder van flinken omvang, zoowel naar Europa als naar landen buiten Europa. Uit Rusland waren de verschepingen grooter dan in de vorige week en van den Donau zelfs belangrijk grooter. De vraag, of Rusland voort zal kunnen gaan met het verschepen van tarwe zooals het tot nog toe heeft gedaan, houdt veler gedachten bezig. Het staat wel vast, dat de Russische opbrengst kleiner is dan in het vorige jaar, en geregeld leest men berichten over moeilijkheden bij het inzamelen en nu ook bij het transport in het binnenland naar de zeehavens door de spoorwegen, maar toch wordt elke week een belangrijke hoeveelheid uit Rusland verladen. Vrij algemeen is de meening verspreid, dat de Russische verschepingen binnenkort kleiner zullen moeten worden, doch of dit spoedig het geval zal zijn, zal te bezien staan, in verband met de dringende behoefte, welke in Rusland bestaat aan buitenlandsche betaalmiddelen. De uitvoeren van den Donau worden in de hand gewerkt door de exportpremie, welke de Roemeensche regeering betaalt, doch waarvan het incasseeren niet altijd even gemakkelijk schijnt te gaan. Van Donautarwe van licht natuurgewicht en met een vrij hoog maximum percentage rogge is het aanbod minder geworden, omdat de kwaliteit beter blijkt te zijn dan oorspronkelijk werd verwacht en een hooger natuurgewicht en een lager percentage rogge veelal gegarandeerd kan worden. De vraag voor tarwe was in de vorige week vrij levendig en geregeld kwamen zaken tot stand. In West-Europa disponible en stoomende Russische tarwe en Canadeesche tarwe werden wel in hoofdzaak verkocht. Voor Hardwinter is het moeilijker koopers te vinden, omdat deze tarwesoort, in vergelijking tot Canadeesche tarwe duur is. De prijzen hebben aan de termijnmarkten in Noord-Amerika eerst geen groote fluctuaties ondergaan. Te Chicago bleef de markt vrijwel de geheele week onveranderd en steeg eerst in de laatste dagen. Het slot was er 3 dollarcenten per 60 lbs. hooger dan op 10 October. Te Winnipeg was het slot 3½ dollarcenten per 60 lbs. hooger dan op 10 October. In Argentinië hebben de koersen groote schommelingen ondergaan. Verhoogingen en verlagingen van 30 tot 40 centavos per 100 KG. kwamen voor. Het slot te Buenos Aires was 24 centavos en te Rosario 6 centavos per 100 KG. hooger dan op 10 October. Op 12 October waren zoowel in Noord- als in Zuid-Amerika de termijnmarkten gesloten. In de Vereenigde Staten, waar in het wintertarwegebied over droogte werd geklaagd, heeft het vrij algemeen geregend, waardoor betere voortgang gemaakt kan worden met den uitzaai van wintertarwe en daar, waar reeds gezaaid is, de jonge planten goed opkomen. Van het Zuidelijk halfrond komen goede berichten over den tarwe-oogst. In Argentinië was het weer gunstig en men verwacht op de kleinere bebouwde oppervlakte een grootere opbrengst per acre dan in het vorige jaar. Ook in Australië zijn de omstandigheden gunstig en, indien zij zoo blijven gedurende de volgende 4 of 5 weken, verwacht men een grooten oogst, niettegenstaande de bebouwde oppervlakte is ingekrompen.

De stemming voor rogge was in de vorige week over het algemeen vast met goede vraag voor Russische en Amerikaanse soorten, waarvoor de prijzen opliepen. De verschepingen van Rusland waren weder aanmerkelijk kleiner dan in de vorige week en het aanbod van Russische zijde is niet dringend. De termijnmarkt te Chicago onderging op de meeste dagen weinig verandering. Het slot was er 1½ dollarcenten per 56 lbs. hooger dan op 10 October. Te Winnipeg sloot de termijnmarkt voor rogge ¾ dollarcenten per 56 lbs. hooger.

De stemming voor Platamais werd in de eerste dagen van de afgelopen week vaster. De termijnmarkten in Zuid-

Amerika stegen snel en hoogere prijzen werden betaald, zoowel voor aangekomen en spoedig verwachte partijen in de tweede hand als op aflading aan afladers. Op sommige dagen, toen de koersen uit Argentinië lager sloten, werden ook in West-Europa de prijzen verlaagd, om later echter weder te stijgen. De consumptie heeft de prijsverhoging slechts schoorvoetend gevolgd, daar zij de prijsverhoging maar half vertrouwt en velen er de voorkeur aan geven hun voorraden op te gebruiken en met koopen te wachten tot November, wanneer groote hoeveelheden Platamais verwacht worden. Tengevolge van de overeenkomst tusschen afladers en hun banken om den koers van den Peso vast te stellen, had de wisselkoers geen invloed op de prijzen, zooals zoo lang het geval is geweest. Het slot te Buenos Aires was 36 centavos en te Rosario 32 centavos per 100 KG. hooger dan op 10 October. In Roemenië is men druk bezig met het binnenhalen van den oogst, welke zoowel kwalitatief als kwantitatief goed belooft te worden. De eerste monsters toonen maïs van zeer goede kwaliteit en men zegt, dat ze, indien het weder gunstig blijft, dadelijk voor verscheping geschikt zal zijn. De prijzen, welke Donau-afladers vragen, zijn in den lijn met die voor Platamais, en zaken van kleineren omvang zijn reeds tot stand gekomen.

Het aanbod van gerst is schaarsch, zoowel van den Donau als van Rusland. De verschepingen waren in de vorige week kleiner dan in de voorafgaande. In den loop der week stegen de prijzen voor beide soorten regelmatig, vooral op aflading. Ook in Canadeesche gerst kwamen op sommige dagen belangrijke zaken tot stand. Wegens de minder mooie kwaliteit van Donau en vaak ook van Russische gerst wordt voor Canadeesche gerst een belangrijke premie boven de andere soorten betaald. De termijnmarkt te Winnipeg bleef in het begin der week nagenoeg onveranderd, daalde daarna, om in de laatste dagen weder snel te stijgen. Het slot was 2½ dollarcenten per 48 lbs. hooger dan op 10 October.

Haver was in de afgelopen week zeer vast en zoowel voor Russische als voor Plata-haver werden de prijzen verhoogd, terwijl vrij belangrijke omzettingen tot stand kwamen. Aan de termijnmarkt te Buenos Aires sloot haver 85 centavos per 100 KG. hooger dan op 10 October.

SUIKER.

In de afgelopen week heerschte een kalme en ongeaniemeerde stemming op de verschillende suikermarkten.

In Amerika, waar in afwachting van de resultaten van de aanstaande besprekingen van President Hoover met den Franschen Minister-President Laval, weinig ondernemingslust aan den dag gelegd werd, gingen slechts onbelangrijke partijtjes ruwsuiker om tot ca. 1.44 d.c. c. & fr.

De noteeringen op de New-Yorksche termijnmarkt brokkelden iets af, herstelden zich echter op den laatsten beursdag eenigszins. De noteeringen luidden toen als volgt: Oct. 1.36; Dec. 1.35; Jan. 1.33; Mrt. 1.36 en Mei 1.38, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.40 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 55.000 tons, de versmeltingen 54.000 tons tegen 51.000 tons verleden jaar en de voorraden 219.000 tons tegen 265.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Productie	3.122.000	4.671.260	5.156.315
Voorr. overgebracht per 1/1	1.390.000	321.000	193.000
Consumptie	120.000	119.000	121.315
Weekontv. afscheephavens .	21.053	27.011	19.568
Totaal sedert 1/1	1.894.037	3.311.240	4.559.206
Weekexport	36.682	56.550	40.548
Totaal sedert 1/1	2.079.865	2.533.502	4.115.802
Voorraad afscheephavens .	1.074.795	1.088.938	443.596
„ binnenland	1.238.340	1.241.020	475.794

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	11-17 Oct. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	11-17 Oct. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	47.950	1.254.592	1.364.633	7.406	29.861	91.184	1.284.453	1.455.817
Rogge	11.557	286.372	380.085	—	1.007	26.354	287.379	406.439
Boekweit	—	21.305	14.383	—	247	1.810	21.552	16.193
Maïs	33.471	1.031.177	815.953	—	221.472	150.367	1.252.649	966.320
Gerst	11.632	493.329	480.416	2.550	42.049	39.234	535.378	519.650
Haver	3.124	218.150	155.081	—	2.826	3.040	220.976	158.121
Lijnzaad	2.347	161.297	71.407	—	372.066	212.133	533.363	283.540
Lijnkoek	2.900	94.730	108.466	—	204	100	94.934	108.566
Tarwemeel	1.050	70.621	113.109	582	21.596	33.327	92.217	146.436
Andere meelsoorten	860	32.178	17.865	199	10.118	3.972	42.296	21.837

In Engeland zijn het o.a. de verkiezingen, die den handel een afwachtende houding doen aannemen. Kleinere partijen ruwzuiker werden verhandeld tot ca. Sh. 6/11½ basis 96 pCt.

De noteringen op de Londensche termijnmarkt brokkelden heel geleidelijk af en luidden aan het einde der week: Dec. Sh. 6/8½; Mrt. Sh. 6/10½; Mei Sh. 6/11½; Aug. Sh. 7/1½ en Dec. Sh. 7/4, voor Rietsuiker basis 96 pCt. cif.

C. Czarnikow publiceert de volgende Board of Trade Statistiek over het jaar October 1930/September 1931:

	September		Oct./Sept.	
	1931	1930	1930/31	1929/30
	tons	tons	tons	tons
Import Bietsuiker	15.723	438	280.045	88.922
„ Rietsuiker ...	104.777	128.630	1.518.126	1.751.091
Totaal	120.500	129.068	1.798.171	1.840.013
Export Geraffineerd ..	6.268	45.183	116.201	238.415

Interessant is hierin de veel kleinere import van rietsuiker en grotere import van bietsuiker. Het kleiner totaal der invoeren wordt geweten aan verminderden handel en export in geraffineerd. Verder is van belang de toename der consumptie die C. Czarnikow op 250.000 tons raamt, waarvan naar schatting ca. 75.000 tons moeten worden afgetrokken voor aankopen, in afwachting van het noodbudget der vorige maand, welke dus slechts vermeerdering van den onzichtbaren voorraad beteekenen.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Duitschland 1/9	735.000	311.000	234.000
Tsjecho-Slowakije 1/9	317.000	116.000	91.000
Frankrijk 1/8	387.000	303.000	242.000
Nederland 1/9	160.000	104.000	113.000
België 1/9	85.000	61.000	69.000
Hongarije 1/9	47.000	14.000	13.000
Polen 1/9	258.000	152.000	79.000
Engeland Geimp. suiker 1/9	200.000	227.000	212.000
„ Binnenl. „ 1/9	6.000	2.000	7.000
Europa	2.195.000	1.290.000	1.060.000

	1931	1930	1929
	tons	tons	tons
Ver. St. alle havens 29/8 ..	540.000	463.000	892.000
Cubaansche havens 29/8 ...	1.193.000	1.280.000	740.000
Cuba binnenland 29/8	1.440.000	1.398.000	598.000
Totaal	5.368.000	4.431.000	3.290.000
Tsjecho-Slowakije 1/10	232.000	59.500	34.000
Engeland Geimp. suiker 1/10	141.000	185.000	245.000
„ Binnenl. „ 1/10	1.000	2.000	4.000

Rusland is weder aan de markt geweest en heeft ca. 30.000 tons Kristalsuiker naar Britsch-Indië en 20.000 tons naar Europa verkocht tot Sh. 7/10½.

Op Java heeft de V.I.S.P. weder ca. 11.000 tons bruine Suiker tot geheimen prijs afgedaan.

De afschepingen van Java bedroegen gedurende de maand September slechts 109.000 Metr. tons tegen 253.100 Metr. tons verleden jaar.

Hier te lande was de markt lusteloos. Op de Amsterdamse termijnmarkt ging zoo goed als niets om; de slotnoteringen luidden voor Dec. f 7¾; Mrt. f 7¾; Mei f 8.— en Aug. f 8¾. De omzet bedroeg 1650 tons.

KOFFIE.

De markt bleef ook in de afgelopen week zeer kalm gestemd. Nu de wisselkoers op Londen reeds sedert verscheidene dagen slechts kleine verschillen aanwijst en regelmatig op omstreeks 9.55 genoteerd staat terwijl Brazilië met de kost- en vrachtaanbiedingen iets vaster is (Rio liep deze week zelfs ongeveer 1/6 per cwt. op), kwamen in de afgelopen week weder enkele importzaken in Santos en in Rio op prompte verschepping tot stand, doch van veel betekenis was de kooplust nog niet en in de tweede hand bleef de afzet voor alle soorten nog onbevredigend.

Uit nadere berichten is thans gebleken, dat de ruilzaak van 500.000 Ton Roer-kolen tegen een gelijkwaardige hoeveelheid koffie tusschen Duitschland en Brazilië nog niet definitief is afgesloten, hoewel de dagbladen verleden week het tot stand komen der transactie reeds hadden gemeld. Het heet thans, dat omtrent verschillende onderdeelen nog geen overeenstemming is bereikt doch het schijnt wel de bedoeling te zijn om, indien de zaak alsnog tot afsluiting

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIEN				MINERALEN					
	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ³⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ⁴⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIEN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵⁾	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵⁾	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵⁾	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵⁾	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵⁾	56,3	6,22 ⁵⁾	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
Jan. 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	2,25	97,4	45,95	82,1	9,03	98,4	10,10	93,5	1,16	69,0
Febr. "	12,72 ⁵⁾	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	2,29	99,1	45,40	81,1	9,19	100,1	12,90	119,4	1,11	66,1
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵⁾	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	1,95	84,4	44,60	79,6	8,56	93,2	12,00	111,1	1,11	66,1
April "	12,12 ⁵⁾	70,5	11,62 ⁵⁾	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	1,81	78,4	40,25	71,9	5,90	64,3	11,05	102,3	1,11	66,1
Mei "	11,12 ⁵⁾	64,1	10,57 ⁵⁾	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	1,86	80,5	39,90	71,3	6,16	67,1	11,15	103,3	1,16	69,0
Juni "	10,87 ⁵⁾	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	1,87	81,0	44,—	78,6	6,41	69,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	1,88	81,4	45,—	80,4	6,88	74,9	11,25	104,2	1,30	77,4
Aug. "	13,12 ⁵⁾	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	1,93	83,51	46,15	82,4	7,13	77,7	11,25	104,2	1,30	77,4
Sept. "	12,62 ⁵⁾	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	2,22	96,1	45,25	80,8	8,01	87,3	11,40	105,6	1,30	77,4
Oct. "	12,10	70,4	9,87 ⁵⁾	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	2,28	98,7	50,25	89,7	9,53	103,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Nov. "	11,77 ⁵⁾	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	2,20	95,2	50,70	90,5	10,60	115,5	11,35	105,1	1,30	77,4
Dec. "	12,62 ⁵⁾	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	2,06	89,2	47,50	84,8	9,97	108,6	11,75	108,8	1,30	77,4
Jan. 1930	12,67 ⁵⁾	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵⁾	68,2	8,17 ⁵⁾	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵⁾	65,0	7,62 ⁵⁾	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵⁾	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	66,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵⁾	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵⁾	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵⁾	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵⁾	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵⁾	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵⁾	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵⁾	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵⁾	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵⁾	44,4	10,00	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	36,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵⁾	20,5
Juli "	5,42 ⁵⁾	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	1,32	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,24	

mocht komen, de distributie van de koffie in Duitschland door den handel aldaar te doen geschieden.

Een gisteren alhier ontvangen telegram meldde, dat de in de binnenlandsche pakhuisen en in de spoorwegstations van de Staten Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraad op 30 September bedragen heeft 23.502.000 balen tegen 21.868.000 balen op 31 Augustus, hetgeen een vermeerdering beteekent in de maand September van 1.634.000 balen. De voorraad, in het binnenland van den Staat Rio teruggehouden, bedroeg op 30 September 1.545.000 balen, zoodat de geheele voorraad, welke in het Braziliaansche binnenland op dien datum werd bewaard, 25.047.000 balen groot was. Verleden jaar werd het hoogste cijfer bereikt op 30 November met 24.393.000 balen, wat 654.000 balen minder is en daar de oogst verleden jaar klein was en de loopende oogst daarentegen groot is, moet een verdere toeneming worden verwacht en moet tevens worden aangenomen, dat het hoogste cijfer ditmaal later zal worden bereikt dan verleden jaar het geval was.

Volgens mededeeling van den Koffie-Raad zijn in de vorige week vernietigd 96.000 balen Santos en 10.000 balen Rio. Vooral de te Rio vernietigde hoeveelheid is ditmaal belangrijk kleiner dan in de vorige weken. Hier is niet bekend, waaraan dit valt toe te schrijven, doch wel zijn particuliere berichten ontvangen, volgens welke Brazilië van plan zoo zijn om maatregelen te nemen ten einde zoo mogelijk te komen tot vernietiging op grooter schaal dan tot dusverre. Er werd bij vermeld, dat getracht zal worden de hoeveelheid, welke voor vernietiging wordt aangekocht uit het uitvoerrecht van \$ 2.43 1/2 per baal, te vergrooten door het aankopen van een extra hoeveelheid, welke betaald zal worden uit de opbrengst van een binnenlandsche leening. Wat bij den slechten financieelen toestand van het land terecht komen zal van deze poging is niet vooruit te zeggen, al kunnen uit den aard der zaak de verwachtingen te dien opzichte niet hoog gespannen zijn.

De kost- en vrachtaanbiedingen uit Brazilië, welke thans hoofdzakelijk ontvangen worden in dollars en/of shillings, komen, omgerekend in Engelsch geld tegen den goudkoers van vóór 21 September, op het oogenblik uit: voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping op ongeveer 37/3 à 38/3 per cwt., voor dito Prime op onge-

veer 38/- à 38/9 en voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, op ongeveer 31/- à 32/-.

Nederlandsch-Indië was na de vaste dagen, waarvan in het vorig Overzicht werd melding gemaakt, thans weder iets gemakkelijker. Vooral de goedkoope ongewasschen Sumatra Robusta-soorten waren iets lager, doch de betere Mandheling bleef in de meeste gevallen onveranderd. Gewasschen Robusta echter, welke verleden week 1/2 ct. hooger afkwam, is thans een volle cent gedaald. De noteringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, October-verscheping, 13 1/4 ct.; Benkoelen Robusta, October-verscheping, 14 1/4 ct.; Mandheling Robusta, October-verscheping, 16 1/4 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, October-verscheping, 19 ct., alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt zijn in de afgelopen week 1/2 à 1/4 ct. per 1/2 K.G. gestegen.

De officieele loco-noteringen bleven alhier onveranderd 25 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 23 ct. voor Robusta.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.
19 October	\$ 4.93	\$ 5.15	\$ 5.27	\$ 5.49
9 October	" 4.90	" 5.10	" 5.20	" 5.46
5 October	" 4.51	" 4.71	" 4.81	" 5.05
28 September	" 4.38	" 4.60	" 4.72	" 4.83

Rotterdam, 20 October 1931.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
19 Oct. 1931	238.000	12.600	1.082.000	15.100	3 3/4 pence
12 " 1931	225.000	12.400	1.101.000	14.900	3 3/8 pence
5 " 1931	196.000	12.000	1.139.000	14.900	4 1/8 pence
19 Oct. 1930	222.000	N. gen.	1.083.000	23.000	Niet gen.

¹⁾ In Reis.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN					TEXTIELGOEDEREN					DIVERSEN				
ZILVER cash Londen per Standard Gunce	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto					
pence	Sh.	£	£	£	\$ cts.	pence	pence	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
32 1/8 100,0	73/- 100,0	62.1/6 100,0	261.17/- 100,0	36.8/6 100,0	23.25 100,0	55,00 100,0	29,50 100,0	34,70 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0	12,- 100,0
28 1/16 89,3	86/6 118,5	58.1/- 93,5	290.17/6 111,1	31.1/6 85,3	17,55 75,5	47,25 85,9	24,75 83,9	28,46 82,0	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8	11,61 96,8
26 3/4 83,3	73/- 100,0	55.14/- 89,7	290.4/- 110,8	24.4/- 66,4	17,50 75,3	48,50 88,2	26,50 89,8	40,43 116,5	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7
26 1/16 81,1	66/- 90,4	63.16/- 102,8	227.5/- 86,8	21.1/- 57,8	20,00 86,0	51,50 93,6	30,50 103,4	47,58 137,1	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7	11,48 95,7
24 7/16 76,2	70/6 96,6	75.14/- 121,9	203.15/6 77,8	23.5/- 63,8	19,15 82,4	39,- 70,9	25,25 85,6	32,25 92,9	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3	10,60 88,3
17 1/16 55,4	67/- 91,8	54.13/- 88,0	142.5/- 54,3	18.1/6 49,6	13,55 58,3	26,75 48,6	16,25 55,1	25,36 73,1	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0	9,84 82,0
26 1/4 81,8	66/- 90,4	75.10/6 121,7	222.7/6 84,9	22.2/- 60,7	20,20 86,9	46,75 85,0	28,75 97,3	37,0 108,1	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
25 7/8 80,7	66/6 91,1	78.-/6 125,7	222.11/- 85,0	23.2/6 63,5	20,10 86,5	44,25 80,5	27,75 94,1	34,50 99,4	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
26 81,0	67/- 91,8	89.8/- 144,0	221.0/6 84,4	25.8/6 69,7	21,25 91,4	44,00 80,0	27,50 93,2	36, 103,7	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
25 3/4 80,2	68/- 93,2	82.17/6 133,5	207.5/6 79,2	24.16/- 68,0	20,45 88,0	43,25 78,6	27,25 92,4	31,50 96,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
25 1/16 78,1	69/6 95,2	75.4/6 121,2	197.5/6 75,3	23.19/- 65,8	19,40 83,4	41,50 75,5	26,25 89,0	30,50 87,9	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
24 1/4 75,6	71/- 97,3	74.11/- 120,1	200.5/- 76,5	23.14/- 65,1	18,75 80,6	40,00 72,7	25,75 87,3	34,50 99,4	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5	11,70 97,5
24 1/16 75,7	72/6 99,3	72.12/6 117,0	209.5/6 79,9	22.16/- 62,6	18,65 80,2	38,75 70,5	24,75 83,9	32,25 92,9	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5
24 1/16 75,7	72/6 99,3	73.17/- 119,0	210.11/- 80,4	23.3/- 63,6	18,60 80,0	37,00 67,3	24,00 81,4	29,75 85,7	7,73 77,3	7,73 77,3	7,73 77,3	7,73 77,3	7,73 77,3	7,73 77,3
23 1/16 73,9	72/6 99,3	74.19/- 120,7	205.5/6 78,4	23.11/- 64,7	18,90 81,3	34,25 62,3	23,75 80,5	31,25 90,1	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3	9,39 78,3
23 1/16 71,8	72/6 99,3	72.16/- 117,3	188.9/6 72,0	23.4/6 63,8	18,45 79,4	32,50 59,1	22,50 76,3	— 9,49	7,91 79,1	7,91 79,1	7,91 79,1	7,91 79,1	7,91 79,1	7,91 79,1
22 1/16 70,7	72/6 99,3	70.5/- 113,2	182.-/6 69,5	21.13/- 59,4	17,50 75,3	34,25 62,3	23,00 78,0	27,25 78,5	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8
22 1/4 69,3	72/6 99,3	68.6/6 110,1	178.18/6 68,3	21.9/6 59,0	17,25 74,2	31,25 56,8	21,25 72,0	27,75 80,0	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6
20 1/16 65,3	72/6 99,3	71.9/6 115,1	174.13/- 66,7	21.11/- 59,4	17,15 73,8	29,50 53,6	19,25 65,3	26,63 76,7	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3
20 1/8 62,6	72/6 99,3	71.12/6 115,4	174.4/- 66,5	21.4/- 58,2	15,45 66,4	28,50 51,8	17,75 60,2	24,50 70,6	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
19 1/8 59,5	70/- 95,9	68.19/6 111,1	165.18/- 63,4	18.16/- 51,6	15,20 65,4	26,25 47,7	16,50 55,9	24,- 69,2	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
19 1/16 61,0	67/6 92,5	61.3/- 98,5	161.17/6 61,8	18.6/6 48,9	16,45 70,8	27,25 49,5	17,25 58,5	24,13 69,5	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
18 1/16 59,0	67/6 92,5	53.9/- 86,1	145.-/6 55,4	17.16/- 48,9	16,50 71,0	28,75 52,3	18,00 61,0	26,25 75,6	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
16 1/16 49,9	67/6 92,5	50.1/6 80,7	136.4/6 52,0	17.19/- 49,3	14,50 62,4	27,75 50,5	17,50 59,3	26,63 76,7	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
16 51,0	65/- 89,0	48.2/- 77,5	134.17/6 51,5	18.3/- 49,8	13,10 56,3	27,00 49,1	16,75 56,8	24,25 69,9	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5	9,18 76,5
16 1/16 52,0	63/6 87,1	46.6/- 74,6	135.5/6 51,7	18.6/- 50,2	11,95 51,4	27,25 49,5	16,50 55,9	24,88 71,7	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3	9,28 77,3
16 1/8 51,5	63/6 87,1	43.-/6 69,3	117.13/- 44,9	15.15/- 43,2	10,55 45,4	24,50 44,5	14,50 49,2	26,25 75,6	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1	9,49 79,1
16 1/8 51,9	63/6 87,1	46.8/6 74,8	113.16/- 43,5	15.18/6 43,7	10,85 46,7	24,00 43,6	13,00 44,1	25,25 72,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8	9,70 80,8
16 1/8 51,9	63/6 87,1	47.6/6 76,2	115.3/- 44,0	15.5/6 41,9	9,95 42,8	22,50 40,9	12,50 42,4	25,- 72,0	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6	9,90 82,6
13 7/8 43,2	60/6 82,9	45.7/6 73,1	116.8/- 44,4	14.-/6 38,5	10,30 44,3	21,25 38,6	12,00 40,7	24,63 71,0	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3	10,11 84,3
12 1/2 38,9	58/6 80,3	45.1/6 72,6	117.-/6 44,7	13.5/6 35,4	10,95 47,1	21,75 39,5	12,00 40,7	22,50 61,8	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
13 7/16 41,8	58/6 80,3	45.1/6 72,6	122.1/- 46,6	13.3/6 35,2	10,90 46,9	25,25 45,9	11,50 49,2	22,25 64,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
13 1/16 40,9	58/6 80,3	42.15/6 68,9	113.4/- 43,2	12.10/- 31,3	10,25 44,1	24,50 44,5	14,50 49,2	22,25 64,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
12 1/16 40,3	58/6 80,3	39.6/6 63,4	104.17/- 40,0	11.10/6 31,6	9,40 40,4	23,50 42,7	13,00 44,1	21,75 62,7	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
12 7/8 40,1	58/6 80,3	38.6/6 58,5	106.2/6 40,5	11.11/6 31,8	9,10 39,1	22,00 40,0	12,50 42,4	19,13 55,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1	10,21 85,1
13 1/4 41,2	58/6 80,3	34.14/- 55,9	112.5/6 42,9	12.5/6 35,1	9,25 39,8	22,25 40,5	12,50 42,4	20,25 58,4	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8	8,26 68,8
12 1/16 39,9	58/6 80,3	32.15/- 52,8	114.19/6 43,9	11.9/6 32,9	7,20 31,0	22,25 40,5	12,00 40,7	18,75 54,0	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3	7,- 58,3
13 1/4 41,2	54/- 74,-	29.9/- 47,4	119.3/- 41,7	10.19/6 30,1	6,55									

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
17 Oct. 1931....	102.000	1.138.000	234.000	3.642.000
17 Oct. 1930....	51.000	933.000	200.000	3.510.000

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizentallen balen).

	1 Aug. '31 tot 9 Oct. '31	Overeenkomstige periode				
		1930	1929			
Ontvangsten Gulf-Havens.	1999	3134	2620			
" Atlant.Havens						
Uitvoer naar Gr. Britannië				61	208	226
" "t Vasteland etc.				384	1031	893
" " het Orient....				443	242	182

Voorraden. (In duizentallen balen).

	9 Oct. '31	Overeenkomstig tijdstip	
		1930	1929
Amerik. havens.....	3735	3052	1597
Binnenland	1141	1099	882
New-York	230	229	96
New Orleans	554	477	244
Liverpool	234	197	205

IJZER.

Zooals wel te verwachten was, is de Engelsch-Schotsche markt voor Lux 3 verloren. Noch de notering van het Cleveland product, noch die van Midland (Northamptonshire) No. 3 zijn door een adequate verhooging bij de koersdaling van het Pond aangepast, zoodat deze soorten thans in geheel Groot-Britannië, en zelfs daarbuiten kunnen concurreren. De prijs van Lux 3 is gedaald tot 45 sh. in goud fob. Antwerpen. Cleveland No. 3 kost 58/8 in papier aan de Tees, en 62½ sh. (papier) fot. Grangemouth. Northants ijzer wordt in Schotland tegen 59½ sh. fot. Grangemouth aangeboden.

Van de staalmarkt valt weinig nieuws te melden. Vraag is er bijna niet. Aan de verwarring m.b.t. de valuta's waarin aangeboden wordt, is thans vrijwel een einde gekomen. Meestal wordt in gouden Ponden genoteerd, doch om den Engelschen te gerieven; vinden ook heel wat offertes in papieren Ponden plaats. Stafijzer noteert een vrijwel ongewijzigden prijs van 62/- in goud fob. Antwerpen.

THEE.

In de afgelopen week viel op de theemarkt een flauwere stemming te onderkennen, welke voor een gedeelte voortvloeide uit het groote aanbod van Britsch-Indische soorten, deels ook uit de heerschende onzekerheid van den politieken toestand.

Java- en Sumatra-soorten liepen ¼ tot ½ d. lager, doch de vraag voor deze soorten was levendiger, dan voor Britsch-Indische en Ceylon-theeën, die ½ tot 2 d. in prijs terugliepen. Het veiling-aanbod van Ned.-Indische thee te Amsterdam bedroeg tot en met 8 October 272.540 kisten, tegenover 303.112 kisten verleden jaar. (Opgave Pakhuis-meesteren van de Thee). Dit aanbod bestond uit 8.861.818 KG. Java-, 3.493.369 KG. Sumatra-thee.

Volgens mededeeling van de Vereeniging voor de Thee-cultuur bedroeg de thee-uitvoer uit Formosa gedurende Jan. t/m. Aug. 4.416.000 KG., tegenover 4.420.000 KG. in 1930.

De aanvoer in Nederland gedurende Januari tot en met September beliep in totaal 16.021.000 KG. (vorig jaar 15.552.000 KG.). De invoer tot verbruik bedroeg 9.550.000 KG. (v.j. 8.434.000 KG.), terwijl de uitvoer iets gedaald is: 5.644.000 KG. (v.j. 6.369.000 KG.). De voorraad Ned.-Indische thee te Amsterdam op ultimo September bestond uit 88.292 kisten, tegenover 96.843 in 1930.

In Engeland bedroeg de totale aanvoer gedurende hetzelfde tijdvak 349.840.000 lbs., tegen 360.823.000 lbs. verleden jaar, terwijl de aanvoer 63.548.000 lbs. beliep, tegenover 65.426.000 lbs. in 1930.

Belangwekkend is nog de zoo juist verschenen statistiek van bovenstaande Vereeniging over den wereld-thee-uitvoer, uitgezonderd dien van China gedurende Januari tot en met Augustus. In totaal bedroeg deze 222.449.000 KG., tegenover 220.951.000 in 1930. A'dam 19 Oct. 1931.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN							INDEXCIJFERS						
	VURENHOUT ba-is 7" f.o.b. Zweden/ Finland	%	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprizen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v.d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100
			f	Sh.	h.	cts.	cts.	f	%	In- voer	Uit- voer					
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,-	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	145,00	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,0	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,0	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,0	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,775	46,8	27	41,0	38,25	45,3	15,-	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	34,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-2 1/2	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3			58,7	
5 Oct. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,75	41,3	23	37,5	38,50 ²⁾	45,6	12,625	35,2				
12 " "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,75	41,3	23	37,5			13,625	38,0				
19 " "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,50	40,0	23	37,5			13,125	36,6				

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 8 Oct.